

Kőbányai Zsivaj Óvoda
Budapest X. Zsivaj u. 1-3.

PEDAGÓGIAI PROGRAM
2019

"Szeresd egészségedet, mert ez a jelen.
Védd a kisgyermeket, mert ez a jövő.
Őrizd szüleid egészségét! - mert
A múlton épül fel a jelen és a jövő."

(Bárczy Gusztáv)

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ	5
2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATA, SZERKEZETE, ELVEI	5
2.1 Gyermekképünk	5
2.2 Óvodaképünk	7
2.3 Óvodai nevelésünk célja.....	9
2.4 Óvodai nevelésünk rendszere, feladata	11
2.5 Teljeskörű egészségfejlesztési program	12
2.5.1 Egészséges életmód alakítása	12
2.5.2. Komplex egészségfejlesztés	21
2.6 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	23
2.6.1. Befogadás	28
2.7. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés	29
3. NEVELÉS, FEJLESZTÉS TARTALMA	33
3.1 Az óvodai élet tevékenységformái	33
3.1.1. Játék.....	33
3.1.2. A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	37
3.1.3. Mozgás	42
3.1.4. Verselés, mesélés	46
3.1.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	49
3.1.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	51
3.1.7. A külső világ tevékeny megismerése	54
3.1.8. Munkajellegű tevékenységek	59
3.2. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	61
3.3. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	62
3.3.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása.....	63
3.3.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartászavaros gyermekek ellátása.....	68
3.3.3. Tehetségsegítő program	71
3.3.4. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	75
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	78
4.1. Együttműködés a családdal	82
5. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	86
6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELTÉTELRENDSZERE	92
6.1. Személyi feltételeink	92
6.2. Tárgyi feltételek	93
6.3. Az óvoda pedagógiai dokumentumai	94
7. PEDAGÓGIAI PROGRAM EREDMÉNYESSÉGÉNEK A VIZSGÁLATA	96

8. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	97
9. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

1. BEVEZETŐ

Programunk alapja a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011.CXC. törvény, melyet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet alapján, a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, a gyermekeket megillető jogok biztosítását figyelembe véve, a helyi igényeknek megfelelően módosítottuk. Pedagógiai Programunk képezi óvodai nevelőmunkánk alapját, amelyet nevelőtestületünk a korábbi évek során kialakított értékek folyamatos biztosításával és továbbfejlesztésének igényével készített el. A tudatos és folyamatos elemző tevékenység lehetővé tette, hogy ne csak törvényességi szempontból végezzük el a szükséges módosításokat, hanem eddigi eredményeink, tapasztalataink és a szülői visszajelzések birtokában a program szakmai tartalmában is megtegyük a szükséges változtatásokat.

Óvodánk négyemeletes panelépületek között helyezkedik el. A lakótelepi kis élettér, a beszűkült mozgáslehetőség okozta negatív hatások kompenzálása érdekében nevelőtestületünk már helyi programunk elkészítése előtt is nagy gondot fordított és kiemelt feladatként kezelte az egészséges életmódra nevelést és a mozgásfejlesztést.

Az elmúlt évek tapasztalatai megerősítettek bennünket abban a meggyőződésünkben, hogy koncepciónk helyes, programunk és munkánk biztosítják a hozzánk járó gyermekek sokoldalú és harmonikus fejlődését.

2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATA, SZERKEZETE, ELVEI

2.1 GYERMEKKÉPÜNK

A gyermeket szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, óvodánk a családi nevelés kiegészítője.

A gyermek egyedi, megismételhetetlen individuum, fejlődő személyiség. Fejlődését a genetikai adottságokon kívül az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Nevelőtestületünk ismeri, és tiszteletben tartja a fejlődés biológiai programját. Ennek a törvényszerűségnek a figyelembevételével tervezi a fejlesztést, amely a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek, személyiségének legteljesebb kibontakoztatására irányul. E

tényezők ismeretében tudjuk, hogy a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyéneként változó testi-lelki szükségletei vannak. A fejlődés alaptörvénye szerint az óvodáskorú kisgyermek a neki megfelelő tevékenység gyakorlásában – tehát a játékban - fejlődik. Ez a tevékenység szolgálja legteljesebben a gyermek boldog gyermekkorának kiteljesedését, tükrözi egyéni, és érzelmi sajátosságait, nyújt segítséget ezek megismerésére, fejlesztésére.

A gyermekeket úgy neveljük, hogy törekedjenek az egészséges életvitelre, szeretettel forduljanak embertársaik és környezetük felé, legyenek toleránsak, fogadják el a máságot. Legyenek pozitív szemléletűek, segítőkészek, képesek elfogadni mások segítségét. Legyenek kreatívak, ápolják nemzeti értékeinket. Felelősségteljes nevelésünk eredménye, hogy a gyermekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akikben kialakulnak az erkölcsös, értékorientált viselkedés alapjai, a későbbiekben beilleszkednek, és aktív tagjai lesznek társadalmunknak. Így válhat majd önálló, döntésre kész, a sikereket és a kudarokat is feldolgozni képes felnőtté.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik. Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjenek. Óvodai nevelésünk nem ad teret semmiféle előítélet kibontakozásának.

Célunk, hogy óvodásaink egészséges, érdeklődő, sokoldalú, emberek és kultúrák iránt nyitott felnőtté váljanak. Ebben a korai szocializációnak és a gyermekközpontú, a személyiség teljes kibontakoztatására törekvő óvodai nevelésnek alapvető szerepe van.

" Az évek során kialakult bennem egy kép arról, hogy milyen is az az ember, aki emberi módon él. Olyan, aki érti, értékeli és fejleszti testét, mert szépnek és hasznosnak találja. Olyan, aki igaz és becsületes magával és másokkal, meleg, szerető viszonyban van magával és másokkal. Hajlandó kockázatot vállalni, kreatív, kompetens, és változtat, ha a helyzet úgy kívánja. Képes alkalmazkodni az újhoz úgy, hogy megtartja a régiből a hasznosat, és eldobja, ami már nem az.

Mindezek együtt olyan embert körvonalaznak, akik testileg egészséges, szellemileg éber, érző, szerető, játékos, hiteles, kreatív, produktív, felelős emberi lény. Olyan, aki szilárdan áll a saját lábán, aki mélyen tud szeretni, tisztességesen és hatékonyan tud küzdeni. Olyan, aki jó viszonyban van gyengédségével és keménységével egyaránt, és tudja a kettő közötti

különbséget. A család az a környezet, amelyben az emberi lét ilyen dimenziói kifejlődhetnek. E családi emberformáló műhely vezetésének felelőssége a felnőttek kezében van."

(Virginia Satír: Az új családműhely)

2.2 ÓVODAKÉPÜNK

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Az óvodai nevelés a családi nevelésre építve, a családokkal együttműködve lehet csak eredményes.

Intézményünk önkormányzati fenntartású négycsoportos óvoda.

Az épület jellege, tárgyi ellátottsága, az itt dolgozók felkészültsége, gyermekszeretete, toleranciája, empátiája, pedagógusi hitvallása garanciát jelent arra, hogy családias légkörű, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai nevelést biztosítsunk a különböző szociokulturális háttérből érkező gyermekek számára.

A gyermekcsoportokat homogén, illetve vegyes életkor szerint szervezzük.

Az épületben esztétikusan berendezett csoportszobák, logopédiai szoba, sószoba, pszichológus szoba, fejlesztőszoba, várja a gyermekeket. Könyvtárunk az óvodások, szüleik és az óvoda dolgozóinak rendelkezésére áll.

Csoportszobáink külön öltöző és mosdó helyiséggel rendelkeznek.

Intézményünk nagy alapterületű, csoportonként elkülönített kertjében a sok fa és bokor, a jó levegőhöz, a virágos növények, az ivóutak, az esztétikus környezethez, a beépített játékeszközök és a nagy zöld területek, műfüves sportpálya a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez biztosítják a feltételeket.

A gyermekek egyéni- illetve kiscsoportos fejlesztését a logopédus, fejlesztő pedagógus, óvodapszichológus, szurdopedagógus, gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens is segíti.

Szakszolgáltatóink segítik a mentálhigiénés nevelést különböző módszertani, pedagógiai, pszichológiai, eljárások alkalmazásával, valamint segítséget nyújtanak a szülők számára is.

Meggyőződésünk, hogy elkötelezett munkánk eredményeképpen a szülők bizalommal fordulnak óvodánk dolgozóira felé és olyan partneri kapcsolat alakul ki, melynek alapja a kölcsönös tisztelet és bizalom. Nyitottak vagyunk a családok felé, hiszen csak így, együttműködve érhetünk el eredményt a gyerekek testi-, lelki-, szellemi-, szociális fejlesztése területén. A családokat rendszeresen bevonjuk óvodánk mindennapjaiba, közös programokat

szervezünk, ami lehetővé teszi a családi nevelés értékeinek megismerését, elfogadását, és az óvodai értékek közelítését.

1992-től szülői kezdeményezésre jött létre a „Tegyünk többet az óvodások egészségéért” alapítványunk, melynek feladata: a gyermekek korszerű egészségnevelési és egészségmegőrzési gyakorlatának megvalósítása, az egészség védelmének megvalósításához szükséges tárgyi feltételek támogatása.

Kiemelt nevelési területeink:

1. Egészséges életmódra nevelés
2. Mozgás megszerettetése
3. Anyanyelvi nevelés.

A testi-lelki egészség az alapfeltétele nevelő-fejlesztő munkánknak. A gyermekek érzelmi beállítottságára, megismerési vágyára, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítjuk a megismerés folyamatát: biztosítjuk a sok mozgást, a cselekvést, a sokoldalú érzékelést, a megtapasztalást. A gyermekek érettségének megfelelő élményeket, az élményekből fakadó ismereteket nyújtunk, s feldolgozzuk azt a gyermekek egyéni- és életkori sajátosságainak megfelelően.

Alapító Okiratunk alapján fogadjuk a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekeket a szakértői bizottság határozata alapján. Továbbá fogadjuk az integráltan nevelhető- oktatható sajátos nevelési igényű hallássérült és Autizmus spektrum zavarral élő gyermekeket is. Óvónői példaadással, támogató szülői közösség segítségével, befogadó gyermekközösség kialakításával, a különbözőség elfogadására orientáljuk a gyermekeket.

Óvodánk „Zöld óvoda” címmel rendelkezik. Különös figyelmet fordítunk a környezettudatos magatartás megalapozására, az esztétikus, fenntartható környezetre. „Az óvodai környezetvédelemre nevelést egyre inkább a fenntarthatóság pedagógiájának kell áthatnia, úgy kell gazdálkodnunk meglévő tartalékainkkal, hogy az az utódoknak is megmaradjon. Már a kicsi gyermeket neveljük úgy, hogy eszükkel értsék, szívükkel érezzék ennek fontosságát.”

*(részletesen lásd: Környezetvédelemre nevelés fejezetben)

Minden csoportban kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséges gyermekek azonosítására, a tehetség gondozására. Olyan gazdagító programokat, tevékenységeket kínálunk a gyermekeknek, amiben a gyermekek kreativitása, alkotó képessége, tehetsége kibontakozhat.

2.3 ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA

- A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, a gyermeki személyiség kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Közösségi együttéléshez nélkülözhetetlen szabályok, erkölcsi normák, alapvető értékek megalapozása és a kognitív kompetenciákhoz szükséges képességek fejlesztése.
- Érzelmi biztonság megteremtése.
- Anyanyelvi kultúra fejlesztése.
- Az óvodai nevelő-fejlesztő tevékenység hatására a következő életszakaszba lépés pszichikus feltételeinek megteremtése.
- A gyermeki ismeretek, képességek, készségek, jártasságok, attitűdök fejlesztése
- A multikulturális, inkluzív szemléletű nevelés támogatása.
- Színvonalas, differenciált nevelőmunkával minden gyermeknek egyenlő esély biztosítása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése szakemberek segítségével.
- A gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése, tehetséggondozó, hátránykompenzációs tevékenységekkel.

Óvodai nevelésünk kiemelt pedagógiai alapelvei:

- Elfogadás, bizalom, tisztelet, szeretet, megbecsülés és empátia az óvoda minden dolgozójától.
- Egyéni bánásmód a képességek, adottságok, eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Az életkori és egyéni eltérések, szükségletek, és a családból hozott szokások figyelembevétele az életritmus és a szokások alakításában.
- Életkorhoz illeszkedő követelmények a tevékenységek megszervezése.
- A gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását segítő pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Fejlődést támogató értékelés a szociokulturális háttér figyelembevételével.
- Előítélet nélküliségre nevelés.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése szakemberek segítségével.

- szülőkkel bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása, családok segítése a gyermekek nevelésében.
- Az óvónő és a dajka elfogadó, segítő, támogató attitűdjével, empátiás viselkedésével, és következetes magatartásával, szeretetének kommunikációs és metakommunikációs nyilvánításával, modellt, mintát jelent, és biztonságot teremt minden egyes gyermek számára.

Pedagógiai szemléletünket, gyakorlati pedagógiai munkánkat meghatározó egyéb elveket a program megfelelő területein kiemelten és részletesen megjelenítjük.

2.4 ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE, FELADATA

2.5 TELJESKÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Cél:

- Az egészséges életmód szokásainak kialakítása, szükségletek szocializációja.
- Az egészséges életmódra nevelés, az egészség és környezettudatos magatartás megalapozása.
- Egészségfejlesztő tevékenységek biztosítása, egészségmegőrző szokások megalapozása, kialakítása a gyermekek teljes testi-lelki jóllétének, egészségének, egészségi állapotának hatékony fejlesztése érdekében.

"Célja az egészséges életmód támogatása, az egészséget károsító magatartások visszaszorítása, a környezeti ártalmak csökkentése, betegségek megelőzése, az egészséget segítő képességek fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása."

(Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata 1977.)

2.5.1 EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Cél:

- Megfelelő életvitel, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Gondozás, testi szükségletek biztosítása

Óvodapedagógus feladatai:

- Érvényesítse az óvodai élet szervezésében a gondozás kiemelt szerepét!
- Vegye figyelembe az otthonról hozott egyéni szokásokat, adottságokat!
- Gondoskodjon a gyermekek óvodában eltöltött ideje alatt, a megfelelő gondozottságról, alapvető fizikai és érzelmi szükségleteik kielégítéséről, testi épségük megóvásáról!
- Alakítsa ki az élet és egészség védelmét szolgáló ismereteket és készségeket!
- Ismertesse meg érték-ként az egészséget!
- Figyeljen az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés (minden nap zöldség, gyümölcs, szükség szerint speciális étrend biztosítása), az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak kialakítására!

- A gondozási feladatok ellátása során meghitt, bensőséges, bizalomteljes kapcsolatot építsen a gyermekekkel!
- Alakítsa a gyermekek szokásává a feladatokhoz kapcsolódó tevékenységeket: étkezés, testápolás, öltözés, pihenés!
- Tartsa szem előtt, a gyermeki szervezet fejlődésével járó szükségleteket!
- Figyeljen a gyermekek pillanatnyi igényeinek szükségleteire!
- Törekedjen az eltérő pihenés igényű gyermekek szükségleteinek kielégítésére!
- A pedagógiai asszisztenst, dajkát tájékoztassa a gyermekek eredményes gondozottságának kritériumairól!
- A pedagógiai asszisztenst, dajkát vonja be a gyermekek gondozási feladatainak elsajátításába!
- A pedagógiai asszisztenssel, dajkával együttműködve segítse a gyermekek önállóságának fejlődését!
- Segítse a szülők és a pedagógiai asszisztens, dajka valamint a dajka-gyermek közötti kommunikációt gondozás terén!
- A sajátos nevelési igényű gyermekek számára biztosítsa az önkiszolgálás elsajátításához szükséges személyi és tárgyi feltételeket!
- A pedagógiai asszisztens ismerje meg a csoportszokásokat, azokat differenciáltan alkalmazza.

Óvodásaink tevékenységei:

Testápolás: A gyermekek egyéni szükségleteiknek illetve a napi tevékenységeknek, képességeiknek megfelelően mosakodnak, étkezések után szájat öblítenek, fogat mosnak, fésülni kezdnek, használják a WC-t, papír zsebkendőt. Szükség esetén felnőtt segítségét kérik. Saját egyszemélyes használatú eszközeiket (törölköző, fésű, fogkefe, fogmosó-pohár, tornafelszerelés, váltóruha, váltócipő, ágynemű) használják. Tevékenységeik befejeztével a használt eszközöket a helyükre teszik. Orrukat kifűjják, köhögéskor, tüsszentéskor papír zsebkendőt használnak. WC- használati igényüket önállóan jelzik.

Öltözködés: Az óvodában használatos ruháikat, cipőiket sorrendben fel- és leveszik, összehajtogatva öltözőzsákjukban tartják. Aktívan részt vesznek a higiénés önkiszolgálásban. Többretegű ruházattal- a szülők közreműködésével- elsajátítják a hőmérséklethez, időjáráshoz való alkalmazkodás szokásait.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- *Testápolás:* Segítség nélkül, önállóan mos arcot, kezét: WC használat és kezét szennyező tevékenység után, étkezés előtt. Használja a körömkefét. Kezét szárazra törli. A WC-t és WC papírt önállóan használja. Fogát megmossa, a szájápoló szereit tisztán tartja. Rövid haját egyedül megfésüli, a hosszú haj megfésülésében segítséget kér. A zsebkendőt önállóan, helyesen használja.
- *Öltözködés:* Önállóan, megfelelő sorrendben vetkőzik és öltözik. Ruháeműjével gondosan bánik, azokat összehajtogatva teszi a helyére. Cipőjét befűzi, megköti. Ha fázik vagy melege van, ruházatán változtat.
- *Pihenés:* Ebéd után kényelmes öltözetben, megfelelő fektetőkön, egyéni igényüknek megfelelően alszanak vagy pihennek.

Egészséges táplálkozás biztosítása

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítsa az étkezés nyugodt körülményeit, feltételeit!
- Gyakoroltassa az evőeszközök helyes használatát, a kulturált étkezés szabályait az életkori sajátosságoknak megfelelően!
- Vegye figyelembe az otthonról hozott egyéni szokásokat, adottságokat!
- Ösztönözze a gyermekeket arra, hogy az általa nem ismert ételeket megkóstolja!
- Fokozottan figyeljen a táplálék érzékeny, allergiás gyermekek étkezésére!
- Ösztönözze a szülőket, hívja fel a figyelmüket, hogy a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek minél kevesebbet kerüljenek a gyermekek étrendjébe!
- Ösztönözze a gyermekeket a zöldség és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztására!
- Az ételek fogyasztásakor hasznos ismeretek birtokába juttatja a gyermekeket; megbeszéli a nyers és főtt ételek közötti különbségeket, a vitaminok egészségmegőrzésben betöltött szerepét, a rágás fontosságát!
- Figyelembe veszi a gyermekek fokozott folyadék igényét, - ennek egyéni eltéréseit -, biztosítja a napi szükséges, és egyenletes folyadékbevitelt!
- Fordítson gondot az esztétikus terítés, a kulturált étkezési szokások kialakítására és betartására, fejlettségükhöz mérten bevonja a gyermekeket az előkészületekbe!

- A pedagógiai asszisztenssel, dajkával együttműködve segítse a gyermekek önállóságának fejlődését!
- A sajátos nevelési igényű gyermekek számára biztosítsa az önkiszolgálás elsajátításához szükséges személyi és tárgyi feltételeket!

Óvodásaink tevékenységei:

- A gyermekek naponta háromszor étkeznek (reggeli, ebéd, uzsonna), ezen kívül délelőttként gyümölcsöt, vagy nyers zöldséget fogyasztanak.
- A szobában és a szabadban is elegendő mennyiségű folyadékot (télen főleg teát, nyáron vizet) fogyasztanak. Étkezés közben nyugodtan viselkednek, halkán beszélgetnek. Az óvónő segítségével megnevezik az elfogyasztandó ételt és igényüknek megfelelő mennyiséget fogyasztanak el abból önállóan.
- Az evőeszközöket használják. Ismeretük van a vitamindús táplálkozás fontosságáról. Szívesen és rendszeresen fogyasztanak néhány nyers zöldséget és gyümölcsöt, tudnak rágni.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóan, kulturáltan étkezik: helyes testtartással ül, az evőeszközöket megfelelően használja, csukott szájjal, tisztán eszik, a szalvétát felszólítás nélkül használja. Helyesen ítéli meg az elfogyasztandó étel, ital mennyiségét. Ügyel az asztal és a környezet rendjére. Megismeri a helyes táplálkozás egészségre gyakorolt pozitív hatását.

Mozgás (részletesen: IV/5. fejezetben)

Óvodapedagógus feladatai:

- Egész nap folyamán biztosítson időt, helyet, eszközt a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, mozgáskészségük fejlődése érdekében és nyújtson lehetőséget a preventív tevékenységekre a fejlesztőpedagógus, pedagógiai asszisztens segítségével!
- Segítse a gyermekek harmonikus mozgásfejlődését!
- Fejlessze a gyermek testi képességeit!
- Tekintse fő feladatának a gyermek egészségvédelmét, edzését, óvását, megőrzését!

Óvodásaink tevékenységei:

Napi rendszerességgel, minden évszakban, esőben is a szabadban tartózkodnak: játszanak, tornáznak, kerékpároznak, szánkóznak, csúszkálnak, sétálnak, kirándulnak. Árnyékos és napos helyeken tartózkodva légfürdőznek. Nagy melegben saraznak, zuhanyoznak. A szabadban és a csoportszobában igényüknek és teherbíró képességüknek megfelelően spontán módon és szervezett formában mozognak. A változatos mozgásformákat önállóan is gyakorolják a szabadban és a csoportszobákban, saját és egymás testi épségére vigyázva.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- (lásd: mozgás fejezetben)

Testi-lelki egészség fejlesztése

Óvodapedagógus feladatai:

- Nyugodt, szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkört alakítson ki!
- Alakítson ki rendszeres életritmust a napirendi állandóság megvalósításával!
- Gondoskodjon a gyermekek óvodában eltöltött ideje alatt, a megfelelő gondozottságáról, alapvető fizikai és érzelmi szükségleteik kielégítéséről, testi épségük megóvásáról!
- Az óvodapedagógus tudatosan alkalmazza a verbális és nonverbális kommunikáció teljes eszköztárát a gyermek érzelmi biztonságának kialakítása, megerősítése érdekében!
- Pedagógiai módszerekkel (projekttémák, drámajátékok) segítse a gyermekek önismeretének alakulását, biztonságos tájékozódását a környezetben, a veszélyeztető tényezők, egészségre ártalmas szerek használatának elkerülését, a helyes médiahasználat elsajátítását!
- A pedagógiai asszisztenssel, dajkával együttműködve segítse a gyermekek önállóságának fejlődését!
- Nyújtson modellt és segítséget a gyermekeknek és szülőknek egyaránt a szomatikus-, pszichohigiénés és szociohigiénés nevelésben!
- Törekedjen a tevékenységek gyakorlása során - a családok eltérő szokásainak figyelembe-vételével - a bensőséges, intim kapcsolat fenntartására a gyermekekkel!
- Nyújtson segítő, felvilágosító tájékoztatást az egészségügyi ellátás időben történő, illetve a szükségtelen igénybevétele ellen! Hívja fel a szülők figyelmét az

egészségtudatos magatartásminták közvetítésének fontosságára, a passzív dohányzás ártalmaira, az indokolatlan gyógyszerfogyasztás megelőzésére, a túlzott alkoholfogyasztás negatív hatásaira!

- Legyen kiemelt színtere a szülői szemléletformálás lehetőségének a szülői értekezlet, családlátogatás, és a jó kapcsolaton alapuló, informális személyes beszélgetés!
- Fokozottan alkalmazza az egyéni bánásmódot a sajátos nevelési igényű gyermekekénél!

Óvodásaink tevékenységei:

A gyermekek - beilleszkedve az óvodai közösségbe - biztonságban érzik magukat. Tevékenységük, önmegvalósításuk a közösségre nézve elfogadott formában bontakozik ki. Játéktevékenységeikben az önállóság, önkéntesség és aktivitás bontakozik ki.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Megfelelő önállósággal végzi az egészségneveléssel kapcsolatos tevékenységeit.
- A sajátos nevelési igényű gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.

Bántalmazó magatartás megelőzése

Óvodapedagógus feladatai:

- Nyugodt, szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkört alakítson ki!
- A napi tevékenységek ellátása során meghitt, bensőséges, bizalomteljes kapcsolatot építsen a gyermekekkel!
- Az énkép megerősítésével, az önismeret alakításával a felnőttkori szenvedélybetegségek (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás) megelőzését tekintse feladatának!
- Ismerjen meg többféle életvezetési készségek óvodai programot!
- Alkalmazzon a gyermekek önismeretét, érzelmeik kifejezését, veszélyhelyzetek megismerését szolgáló játékokat, módszereket!
- Gyakoroltassa a társas viselkedés szabályainak alakítását!
- Ismertessen meg és gyakoroltassa a konszenzuson alapuló konfliktuskezelési módszereket!
- Irányítsa a gyermekeket pozitív megerősítésekkel, reális önértékelés felé!
- Ismertessen meg helyes egészségvédő és megőrző szokásokat a gyerekekkel!

- Tájékoztassa a szülőket az életvezetési programokról, a helyes egészségvédő szokásokról!
- Fokozottan alkalmazza az egyéni bánásmódot a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekénél!
- Prevenációs, korrekciós testi-lelki nevelési feladatokat szakemberek együttműködésével végezze!
- Segítse változatos, tartalmas óvodai élet szervezésével az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, a szabálytartás fejlesztését, a gyermek szocializációját!
- Előzze meg a társadalmi izolációt, segítse a fogyatékossgal élők és más etnikumhoz tartozó gyerekek közösségbe befogadását!
- Fejlessze a társas-érzelmi képességeket, széles konfliktuskezelési eszköztárral rendelkezzen! Alkalmazza hatékonyan a feszültségoldó technikákat, ismerje fel a szerepkonfliktusokat, törekedjen hatékony megoldásukra!

Óvodásaink tevékenységei:

A csoportban kialakított szokásokhoz és szabályokhoz, az óvoda normarendszeréhez igyekeznek alkalmazkodni. Bekapcsolódnak különböző didaktikai játékokba, melyben alakul a résztvevők közötti viszony.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kezd kialakulni önértékelése, közösségi tudata, másokhoz való tartozás érzése, segítőszándéka.
- Átérti a csoporthoz tartozás felelősségét.
- Kellő önbizalommal és önbecsüléssel rendelkezik.
- Konfliktusait erőszakmentesen, kellő önállósággal oldja meg.

Egészséges, biztonságos környezet megteremtése

Óvodapedagógus feladatai:

- Valósítsa meg a biztonságos óvoda programban foglaltakat!
- Az óvoda adottságaihoz teremtsen meg a biztonságos és egyénre szabott óvodai környezetet az épületben és a kertben!
- Alakítsa a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokásokat!

- Nevelje gyermekeket a tisztaság, a szép, rendezett környezet fenntartására és igényére!
- Gondoskodjon a szomatikus nevelés területén a személyi higiénés védelem tárgyi feltételeiről!
- Nevelje óvodásainkat a balesetek megelőzésére, saját és társai testi épségének megóvására, ismertesse fel a baleseti helyzeteket! (udvari játékszabályok, uszoda rendje, tornaterem rendje)
- Gyakoroltassa a közlekedési szabályokat!
- Az óvodapedagógus törekedjen a berendezési tárgyak választásánál, a könnyű mozgathatóságra és a balesetveszély kiküszöbölésére, a biztonságos óvodai környezet kialakítására, a biztonságos óvodai program megvalósítására!
- Az óvoda dolgozói öltözékükkel, megjelenésükkel, segítségnyújtásukkal szolgáljanak mintául a gyermekek számára!
- Az óvodapedagógus a dajka segítségével biztosítson egészséges, tiszta környezetet!
- Az óvodapedagógus használjon a gyermekek tevékenységéhez igazodó hangnemet, a hallószervek épségének megőrzése érdekében próbálja meg a zajártalmakat kiküszöbölni!
- Lehetőségeihez mérten előzze meg és csökkentse a gyermekeket óvodán kívül érő negatív, személyiségüket és egészségüket veszélyeztető hatásokat!
- Hívja fel a szülők figyelmét a megelőző tennivalókra, támogassa a családok segítő, mintaadó, szerepének érvényesülését!
- Fordítson kiemelt figyelmet a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítására!

Óvodásaink tevékenységei:

A gyermekek a napi tevékenységeiket a szabadban illetve a folyamatosan szellőztetett, korszerű világítású szobákban, megfelelő hőmérsékleten végzik.

Az óvodai balesetek megelőzése érdekében a gyermekek a tevékenységeknek megfelelő szabályok szerint, óvónői felügyelettel vesznek részt a bútorok átrendezésében, eszközök rendezésében. Óvónői magyarázat és bemutatás után használják az úgynevezett „veszélyes” eszközöket: tű, olló, kés, villa, kerti szerszám. Fokozatosan gyakorolva elsajátítják a gyalogos közlekedés szabályait az óvoda környékén.

A környezet védelmének, rendjének, tisztaságának fenntartását folyamatosan gyakorolják. Az ezzel kapcsolatos viselkedési normákat ismerik és alkalmazzák.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- felismeri és megpróbálja elkerülni a különböző veszélyforrásokat
- gyakorolja a balesetmentes közlekedést
- betartja a különböző szabályokat

Segítő kapcsolatok színterei, együttműködések (szűrővizsgálatok)

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek eredményes egészségfejlesztése érdekében tájékoztassa a szülőket az óvodai egészségmegőrző szokásairól, és működjön együtt a családdal!
- Nyújtson modellt és segítséget a gyermekeknek és szülőknek egyaránt a szomatikus-, pszichohigiénés és szocióhigiénés nevelésben!
- Tájékoztassa a szülőket gyermekük egészségnevelésének aktuális helyzetéről, feladatáról és eredményéről!
- A szakszolgáltatók véleményére támaszkodva győzze meg a szülőket az indokolt, szükséges vizsgálatokról!
- Az elkerülhetetlen stressz-hatást kiváltó tevékenységekre (pl. orvosi vizsgálat) készítse fel lelkileg is a gyermekeket és segítse őket a stressz kezelésében!
- Az óvoda pszichológusával, fejlesztőpedagógusával közösen figyeljék meg, elemezzék, dolgozzanak ki egyénre szóló tervet a pszichés zavarokkal küzdő, és a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének nem organikus eredetű tartós és súlyos rendellenességével integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű, és Autizmus spektrum zavarral élő gyermekeket!
- Ajánlja fel a szülőknek mediátor, ha szükséges más szakember segítségét!
- Működjön együtt lakóközrete gyermekvédelmi feladatokat ellátó szakintézményeivel: Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 10. Kerületi Tagintézményével, Bárka Kőbányai Humánszolgáltató Központtal, Dr. Török Béla Óvodával!
- Szervezze meg az évenkénti előírt szűrővizsgálatokat a Köznevelési Törvénynek megfelelően!
- A kommunikációs, pszichés problémákkal küzdő gyermekek zavarait az óvoda pszichológusának, logopédusának és fejlesztőpedagógusának közreműködésével törekedjen oldani!
- Az óvodapszichológus az óvodapedagógusokkal együttműködve segítse az egészségfejlesztési program hatékony megvalósítását!

Óvodásaink tevékenységei:

Megismerik az óvoda orvosát és védőnőjét. Együttműködnek, részt vesznek tevékenységekben.

Alapelvek:

- Az életkori és egyéni eltérések, szükségletek, és a családból hozott szokások figyelembe vétele a tevékenységek megszervezésében, az életritmus és a szokások alakításában.
- Az óvoda dolgozóinak összehangolt modellnyújtása.
- Pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása az óvodában dolgozó felnőttekkel és gyermekekkel.
- A gyermekek eltérő fejlődési ütemének szem előtt tartása.
- Az alkalmazott pedagógiai intézkedéseink a gyermek személyiségéhez igazítása.
- Az óvónő szakmai felkészültséggel párosuló problémaérzékenységgel, empátias-, kommunikációs- metakommunikációs- és pszichológiai készségével a gyermekek lelki életének ápolása.
- Napirendi állandóság, nyugalom, biztonság.

2.5.2. KOMPLEX EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

Cél

- Óvodánk szokásrendje, nevelési hatásai segítsék elő, hogy a gyermekek egyéni fejlettségüknek és igényeiknek megfelelően legyenek képesek az egészséges életmód, az egészségmegőrzés szokásainak elsajátítására.

Szemléletmód, életfelfogás

Óvodapedagógus feladatai:

- Hangsúlyozza és erősítse a gyermekekben, hogy a legfontosabb érték az egészség!
- Erősítse a családokban az egészséges, korszerű táplálkozás fontosságát!
- Alakítson ki egészségvédő, betegségmegelőző jó szokásokat, a cseppfertőzések megelőzésére is!

- Fokozottan ügyeljen a gyermekek érzékszerveinek, látásának, hallásának védelmére, a sajátos nevelési igényű gyermekek auditív észlelésének fejlesztésére a napi gyakorlatban!
- A szülőknek nyújtson korszerű ismereteket az egészségnevelésről!
- Segítse a szülői ház és az óvoda egészségnevelésének összehangolását!
- A gyermekek óvodai napirendjét és hatásának fontosságát, az óvoda nyugodt légkörét emelje példa értékűvé a családoknak!
- A pedagógiai asszisztenssel, dajkával ismertesse meg az egészségneveléssel kapcsolatos feladatokat, és folyamatosan beszéljék meg azokat!

Óvodásaink tevékenységei:

- Gyakorolják az egészségmegőrző tevékenységeket.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- képesek egyéni és életkori sajátosságaiknak megfelelően az egészségmegőrzés szokásainak alkalmazására.

Óvodapedagógus feladatai:

- A szülők számára szervezett fórumokon foglalkozzon a gyermekek egészségnevelésével!
- Népszerűsítse az egészségnevelési kiadványokat, szakirodalmakat, s az ezekből fakadó ismereteket, azok gyakorlati megvalósítását beszélje meg a szülőkkel!
- Ajánljon a szülők figyelmébe egészséges életmód támogató sportprogramokat, kiállításokat, kerületi rendezvényeket!
- Szervezzon olyan tevékenységeket az óvodában, ahol a szülők gyermekükkel közösen gyakorolják az egészséges életmód elemeit!
- Tájékoztassa a szülőket gyermekük testi-lelki-szociális fejlődésről változásról, teljesítményről, magatartásáról!
- Szervezze meg és valósítsa meg az egészségnapot, egész és félnapos kirándulást gyermekeknek!
- Motiválja a családokat hétvégi kirándulásokra!
- Vegyen részt a gyermekekkel kerületi sportversenyeken!
- Tájékoztassa a szülőket fogászati szűrések, látás-hallásszűrések eredményekről!

- Alkalmazzon a mindennapos torna során, láb és tartásjavító gyakorlatokat, valamint lazító, szorongásoldó preventív módszereket!
- Minél több tevékenységre használja ki az udvari lehetőségeket!
- Kövesse nyomon a gyermekek fejlődését, végezzen méréseket is!
- A gyermekek lelki egészségfejlődésének érdekében támaszkodjon az óvodapszichológus munkájára!
- Adjon lehetőséget a hitoktatásra!
- Tájékoztatása a szülőket óvodánk preventív programjairól!

Alapelvek:

- A gyermeki személyiséget, különbözőséget elfogadás, szeretet, tisztelet, megbecsülés, bizalom övezi.
- Családdal való együttműködés.

Óvodásaink tevékenységei:

Aktívan részt vesznek a különböző programjainkon. Rendszeresen bekapcsolódnak a sport és preventív tevékenységekbe.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Egyre többször gyakorolja, és ez által kezd igényévé válni az egészséges életmód tevékenységei.
- felelősségtudata alakul, próbál vigyázni önmagára és társaira

2.6 AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Cél:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, befogadó légkör kialakítása.
- A gyermekek szocializációjának és a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítése, az erkölcsi érzékenység fejlesztése, az együttéléshez szükséges alapvető erkölcsi normák, tulajdonságok kialakítása.
- Biztosítani minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és

szertetetteljes, előítélet mentes nevelésben részesüljön, mely által csökkenek hátrányai.

Óvodapedagógus feladatai:

- Tervezze és alapozza meg az erkölcsi nevelés alapját képező szokás- és norma rendet, törekedve az érzelmi biztonságot nyújtó környezet megteremtésére!
- Gondoskodjon a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról!
- Tartsa szem előtt, hogy a gyermeket szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg!
- Az óvoda dolgozóit pozitív hozzáállás jellemezze, erősítse ezt a gyermekek kapcsolataiban is!
- Az óvodapedagógus, és az óvoda valamennyi alkalmazottja modell értékű szerepet töltsön be a gyermekek mindennapjaiban, így viselkedésével, kommunikációjával, bánásmódjával példát mutat a helyes magatartásról. A csoportban dolgozó felnőttek azonos, állandó értékrendet képviseljenek, az egyén értékrendjét illesszék a közösség értékrendjéhez, a belsővé válás érdekében
- Támaszkodjon az óvodapszichológus, fejlesztőpedagógus, logopédus, utazó gyógypedagógus támogató munkájára!
- Átlátható, mindenkire egyformán érvényes, szabályokat működtessen, elvárásaiban legyen következetes!
- Szervezzen olyan tevékenységeket, amelynek során gyakorolhatják a szokás-és normarendszert, lehetőség nyílik az együttműködés gyakorlására!
- Tartsa szem előtt, hogy az egyes szokások, együttélési normák elfogadása eltérő időben zajlik az egyes gyermekeknél!
- Ismertesse meg az óvoda dolgozóival a közösségi szokásokat, szabályokat, a gyermekek korosztály szerinti elvárható viselkedést!
- Vonja be a pedagógiai asszisztent, a dajkát a gyermekcsoport közösségi nevelésébe, egyes tevékenységek megszervezésébe, lebonyolításába!
- Tartsa tiszteletben a gyermek személyiségét, emberi méltóságát és jogait, biztosítson számára védelmet a fizikai és lelki erőszakkal szemben!
- Neveljen előítéletektől mentesen!
- Közeledjen az óvónő a gyermekekhez egyéni sajátosságaikhoz igazodva, empátiával, a

gyermek számára befogadható módon!

- Egyéni bánásmód alkalmazásával alakítson ki bensőséges és személyes, kapcsolatot minden gyermekkel, elvárásaiban differenciáljon!
- Segítse a gyermekeket, modell szerepét használva annak elfogadásában, megértésében, hogy az emberek különböznek egymástól!
- Metakommunikációs jelzéseivel is fejezze ki, tegye egyértelműen láthatóvá érzelmeit legyen hiteles!
- Segítse elő a gyermekek döntéseit, önkifejező, önérvényesítő törekvéseit, szociális érzékenységüknek fejlődését, hogy az egyéni akaratukat, ambícióikat, vágyaikat képesek legyenek a közösség keretein belül megvalósítani, ezáltal éntudatuk erősödjön!
- Szervezzen olyan tevékenységeket, amelyek segítik a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, a segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, feladattudat, szabálytudat) fejlődését!
- Gyermekek közötti konfliktusok kezeléskor vegye figyelembe az életkori sajátosságokat, egyéni eltéréseket, érési folyamatot és magát a helyzetet! Alkalmazza a következő módszereket: kivárás, helyzetfeltárás, a gyermekek meghallgatása, mintaadás, megbeszélés, önálló döntés, felelősségvállalás, illem, közös döntés!
- Segítse a gyermekeket konfliktusaik konszenzuson alapuló, önálló rendezésében, fejlessze kapcsolatteremtő képességüket!
- Éljen a jutalmazás, büntetés, eszközével!
- Pozitív megerősítéssel, a gyermek erőfeszítéseit értékelve alakítsa a gyermekek önértékelését, a pozitív énkép alakulását, mely elvezet mások értékeléséhez, ezzel is segítve ítéliképességük fejlődését!
- Tartsa szem előtt, hogy az érzelmek folyamatosan jelen vannak és hatnak a gyermek tetteire, viselkedésére!
- Segítse a gyermekeket az érzelmek felismerésében, kifejezésében, napirendbe illesztve valósítsa meg a gyermekekkel közösen kialakított, hagyományokra épülő beszélgetőkört!
- Kísérje figyelemmel a gyermekek érzelmi fejlődését, találjon alkalmat, módszereket, eszközöket a szorongások és félelmek oldására, és kérje pszichológus, fejlesztőpedagógus segítségét!
- Adjon lehetőséget a gyermekek negatív érzelmeinek kifejezésére, azok levezetésére, a

negatív tartalmú, de önmagát és társaikat nem veszélyeztető agresszív játéokra!

- Nagymértékben támaszkodjon a játékot kísérő pozitív érzelmekre!
- Hasson a gyermekek pozitív érzelmeire, alakítsa értékrendjüket a különböző művészeti ágak segítségével is!
- Építsen a mese, zene, ábrázolás, színház, báb, dráma játék, mozgás, tánc élményfeldolgozó, gyógyító hatására alkalmazza azokat a személyiségformálás és fejlesztés folyamatában!
- Alakítson ki következetes, de szabad légkört, adjon választási lehetőséget, döntőképességük fejlődése érdekében!
- Figyelje meg a gyermekek csoportban elfoglalt helyét és egymáshoz fűződő kapcsolatait!
- Ismertesse meg a szülőkkel a közösségi nevelési koncepcióját, és erősítse a családi nevelés fontosságát, hangsúlyozva, hogy a gyermeknevelés elsődleges helyszíne a család!
- Nevelje a gyermekeket a különböző, nemzeti ünnepek által a haza szeretetére, ápolja a néphagyományokat!
- Erősítse minden gyermekben a szülőföldhöz való kötődést!
- A gyermekek érzelmi nyitottságára építve segítse, támogassa őket abban, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetünket!
- Modell értékű szerepével, mintaadásával segítse, hogy a gyermek csodálkozzon rá a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó szépre, jóra, nevelje őket a természet értékeinek megbecsülésére!
- Olyan tevékenységeket is ajánljon fel, vagy szervezzen, amelyek a gyermekek speciális igényeinek, érdeklődéseinek, kreativitásának, életkori sajátosságainak megfelelőek!
- A kiemelt figyelmet igénylő (SNI, BTM, HH, Tehetség) gyermekeket segítse egyénre szabott fejlesztésükkel!
- Az eltérő fejlődésű gyermekek fejlesztésének érdekében támaszkodjon és folyamatosan működjön együtt a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel!
- A sérült és ép gyermekek együttnevelése során teremtse meg az elfogadás, tolerancia, tisztelet légkörét!

Alapelveink:

- Derűs, barátságos, érzelem gazdag, körülmények biztosítása.
- A teljes és kölcsönös bizalom légkörének megteremtése.
- Megalapozott, következetes, ám rugalmas napirend kialakítása.
- A gyermek, mint egyén segítése, hogy megtalálja helyét a csoportban.
- Az óvoda alkalmazottainak modellértékű empátiás szerepe.
- Az óvónő-gyerek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatának pozitív érzelmi töltése.

Óvodásaink tevékenységei:

A gyermekek a mindennapi tevékenységeiket közösségben végzik, megtanulnak kompromisszumokat kötni, érzelmeiket kifejezni.

A közös, élményszerű tevékenységek közben gyakorolják és sajátítják el a különböző erkölcsi- (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, alkalmazkodás, a máság elfogadása, tolerancia), és akarat tulajdonságaikat (önállóság, önfegyelem, feladattudat, szabálytudat). Az óvodai ünnepek, hagyományok a gyermekek életkorához igazodva a közeli és a távolabbi időpont eseményeit, örömeit vetítik előre.

A rugalmas napirend a kiegyensúlyozott, nyugodt biztonságot nyújtja a gyermekeknek!

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Érdeklődik a társadalmi környezete iránt. (múzeum, könyvtár, színház)
- Érdeklődik a természeti környezete iránt, fontos számára a növények, állatok védelme, szeretete.
- Megalapozódik kötelességtudata.
- Elsajátítja a fegyelmezett magatartás szabályait.
- Kezd kialakulni a közösségi tudata.
- Megalapozódik a segítőkészsége, a mások iránti figyelmessége.
- Törekszik a kitűzött célok elérésére.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek (SNI, BTM) speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet. A TEHETSÉGES gyermek sokféle lehetőséggel és eszközzel, speciális szakemberek segítségével bontakoztathatja ki általános és speciális képességeit, kreativitását, kiemelkedő teljesítményre lesz képes.

2.6.1. BEFOGADÁS

Cél

- Az óvodába kerülő gyermekek új környezetbe való beilleszkedésének elősegítése, az egyéni szükségletek, igények figyelembe vételével.

Óvodapedagógus feladatai:

- A befogadásnál tartsa szem előtt a gyermekek életkori sajátosságait!
- Nyitott napok szervezésével adjon lehetőséget a leendő óvodásoknak, hogy betekintést nyerjenek az óvoda életébe!
- Rövidített óvodai program segítségével, tájékoztassa a szülőket az óvoda kiemelt nevelési célkitűzéseiről!
- Tájékoztassa a szülőket az óvoda dokumentumainak elérhetőségeiről.
- Vegye fel a szülőkkel a kapcsolatot, ajánlja fel a családlátogatás lehetőségét!
- Ismerje meg a család értékeit, tájékozódjon nevelési elveikről, támaszkodjon ezekre!
- Kérje a szülőket, hogy információikat osszon meg a gyermekéről, mellyel elősegíti a gyermek könnyebb beilleszkedését!
- Javasolja a szülőknek, hogy óvodába lépés előtt érzelmileg is készítsék fel a gyermeküket az óvodai életre!
- Nyári ismerkedős délelőtti szervezésével ismertesse meg a gyermekeket az óvoda környezetével, hangulatával!
- Adjon lehetőséget az anyás/apás beszoktatásra!
- Tegye lehetővé, hogy a gyermekek kedvenc játékukat behozhassák!
- A gyermekek befogadását, bármely életkorban, nagy gondossággal és odafigyeléssel végezze!
- Az óvodában töltött időtartamot a szülőkkel történő egyeztetés szerint- fokozatosan növelje!
- Biztosítsa, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermekeket, nyújtson sokszínű élményeket, adjon elegendő időt a gyermekek beilleszkedéséhez!
- Fogadja el, hogy az óvodába lépő gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.
- A befogadás első időszakában mindkét óvodapedagógus egész napot töltsön az

óvodában!

- Segítse a szülőktől való elválást, az új környezethez való alkalmazkodást, biztonságos érzelmi légkör megteremtésével!
- Annyi segítséget nyújtson a gyermeknek, amennyire szüksége van, önállósági törekvéseit támogassa, ösztönözze!
- Vegye figyelembe az egyéni sajátosságokat, valamint a gyermekek eltérő fejlődési ütemét ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.
- Az óvodapedagógus egyeztesse nevelési módszereit, a csoport szokás-, normarendszerét a pedagógiai asszisztenssel és a dajkákkal a közös szemlélet, az összhang kialakítása érdekében!
- Figyelje meg a gyermekeket a befogadás időszakában!
- Ismerje meg a gyermekek játékán keresztül személyiségük sajátosságait/jellemzőit!
- Ismerkedjen meg a szomszédos bölcsődei gondozónókkal, ismerje meg a bölcsődei szokásokat, törekedjen azok közelítésére!
- Látogassa meg a gyermekeket a szomszédos bölcsődei csoportjukban és családjukban is egyaránt!
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek bölcsődei jelüket lehetőség szerint megtarthassák!

Alapelveink:

- Az óvoda minden alkalmazottjának modellértékű, empátiás viselkedése, kommunikációja.
- A gyerekek otthoni, ill. bölcsődei szokásainak, eltérő fejlettségi szintjének és egyéni szükségleteinek a figyelembevétele.

2.7. ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS, NEVELÉS

Cél:

- Az anyanyelv ismerete, szeretete, megbecsülése.
- A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, életkori sajátosságaira, kreativitására és gondolkodására építve, természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése.

- A spontán és tervezett tevékenységek által a megismerő funkciók, értelmi képességek fejlesztése, tapasztalatok bővítése, ismeretek felfedeztetése, problémaérzékenység fokozása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Alakítson ki biztonságot nyújtó, bensőséges légkört, ahol a gyermek belső készletét érez a megnyilatkozásra!
- Helyezzen hangsúlyt a gyermek beszédmegértésének, szókincsbővülésének, hangképzésének, mondatalkotásának, összefüggő beszédének, csoportos beszélgetésének, beszédfigyelmenek, kulturált, udvarias beszédformájának, metakommunikációs elemének alakítására, fejlesztésére!
- Az egész nap folyamán valamennyi tevékenység szervezésekor teremtsen a gyermek számára beszélő környezetet!
- Az óvónő legyen modell a gyermek számára! Beszéde, nyelvhasználata legyen követésre méltó!
- Mondanivalóját érthető, világos formában közölje, mondszerkesztése legyen egyszerű, beszéde szemléletes, képszerű, ösztönözze erre az óvoda dolgozóit!
- Kérdései legyenek, jól átgondoltak, az alkalomhoz illőek, ösztönözzenek válaszadásra, gondolkodásra!
- Támogassa a gyermekek kérdéseit türelmes meghallgatással, igényelje a válaszokat!
- Kívánja meg a gyermektől, hogy a kért válaszra odafigyeljen, végighallgassa!
- Használja a megfelelő nyelvi eszközöket: kommunikációs és metakommunikációs jelzéseket!
- Mutasson példát az udvariasság nyelvi kifejezéseire!
- Vegye figyelembe a családok eltérő kommunikációs, szociokulturális szokásaiból adódó egyéni nyelvi- kifejezőképességbeli különbségeket, és az eltérő fejlődési ütemet!
- A nyelvet nehezen- vagy nem értő gyereknél, illetve súlyos beszédhiba esetén, segítse az okok feltárását, kérje szakember segítségét (logopédus, fejlesztőpedagógus, pszichológus), szakmai tapasztalataikat a gyermek fejlődéséről rendszeresen beszéljék meg!
- Kísérje figyelemmel a logopédus munkáját!
- A gyermekek anyanyelvi műveltségét folyamatosan egyénre szabottan differenciáltan fejlessze, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre!
- Működjön együtt a szurdopedagógussal a gyermek fejlesztése érdekében!

- Tudatosan tervezzen, és folyamatosan játsszon anyanyelvi játékokat a gyermekek beszédfejlettségének ismeretében!
- Irányított beszélgető kör keretében adjon lehetőséget minden gyermeknek az egyéni megnyilatkozásra, érzéseik, élményeik, gondolataik megfogalmazására, kérdések feltevésére és azok megválaszolására!
- Minden napirendi tevékenyegnél biztosítsa a lehetőséget a gyermekek spontán megnyilatkozásaira, kommunikációs és metakommunikációs tapasztalatszerzésére!
- Segítse az óvoda dolgozóit a megfelelő kommunikáció alkalmazásában!
- Hívja fel a szülők figyelmét az anyanyelvi nevelés fontosságára, tájékoztassa az óvodában folyó fejlesztési lehetőségekről!
- Az anyanyelvi fejlesztés során építsen a kiemelkedő kommunikációs képességű gyermekekre, adjon teret egyéni megnyilatkozásaikra, emelje példaértékűvé kifejezőkészségüket, mondatalkotásukat, szóhasználatukat!
- Fejlessze a gyermekek különböző értelmi képességeit (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és alkotóképesség)!
- Használja ki a spontán helyzeteket, illetve szervezzen változatos tevékenységeket a gyermekek ismereteinek rendszerezésére, bővítésére, az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetéről, gyakoroltassa azokat élethelyzetekben!
- Biztosítsa ösztönző környezettel valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, kreativitás fejlesztését!
- Építsen a gyermek aktivitására, tevékenységvágyára, természetes kíváncsiságára, juttassa sikerélményhez őket!
- Biztosítson a tehetséges, gyermekek számára kihívást jelentő feladatokat, adjon teret egyéni megnyilatkozásokra, hogy kiemelkedő képességeik kibontakozhassanak!
- Ösztönözzön egyéni kísérletekkel, különböző problémahelyzetek elé állítással, a helyes megoldások keresésére!

Alapelveink:

- Oldott, derűs, nyugodt légkör megteremtése, a gyermek szükségleteinek megfelelő, sokoldalú tevékenység biztosítása.
- Az anyanyelvi nevelés folyamatjellegének és feladatainak állandó szem előtt tartása az óvodai nevelőtevékenység egészében.
- Óvodai alkalmazottak helyes mintaadása és szabályközvetítése a nevelőmunka során.

- Az eltérő nyelvi- kommunikációs fejlettségű, idegen anyanyelvű gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele.
- A gyermekek kommunikatív és metakommunikatív megnyilvánulásokra való ösztönzése.
- Az anyanyelvi kultúra értékeinek közvetítése, megbecsülésére nevelés.

Óvodásaink tevékenységei:

A gyermekek a nap minden percében jelzést adnak önmagukról verbális és nonverbális úton. Közös tevékenységeik során igényükké válik a másokkal való kapcsolat kialakítása, melynek során elsajátítják és használják a kommunikációs és metakommunikációs jelzéseket, különös tekintettel a társas érintkezés formáira, és szükségleteik közlésére. Természetes beszédkedvük ösztönzi őket egymás meghallgatására is, kérdések feltevésére és válaszok megadására.

Minden napirendi tevékenység végzése közben felismerik, megnevezik, gyakorolják a különböző élethelyzethez illeszkedő nyelvi eszközök használatát, és viselkedési módokat. Játékszituációnak megfelelően kommunikálnak és viselkednek, annak megfelelően fejezik ki önmagukat.

Bábozáskor, dramatizáláskor a vállalt szereplő karakterét mozgáshoz kapcsolt előadással és beszédmóddal érzékeltetik. Rendszeresen játszanak anyanyelvi játékokat saját és óvónői kezdeményezésre. Ennek során is fejlődik beszédük (artikuláció, szókincs, mondatalkotás), párbeszédük.

Sokat és rendszeresen nézegetnek képeskönyveket. A képen látható alakokat megnevezik, majd fokozatosan jutnak el az összefüggések, történetek szóbeli kifejezéséig.

Bekapcsolódnak változatos tevékenységekbe, rendszeresen gyakorolják a különböző képességeiket. Spontán és tudatosan irányított megfigyeléseket végeznek a természetben, séták, és különböző tevékenységek: képek nézegetése, utánzó feladatok, rajzolás, mintázás, kirakós és egyéb játékok stb. során. A tanulási folyamatban aktívan részt vesznek.

A hallássérült gyermekek lehetőségeikhez, adottságaikhoz képest bekapcsolódnak az anyanyelvi és egyéb tanulási tevékenységekbe.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Gondolatait, érzelmeit érthető formában, összefüggően megfelelő hangsúllyal és beszédtempóval kifejezi. Elbeszélése folyamatos, minden szófajt használ. Helyesen használja a névutókat, helyhatározó szavakat, névmásokat, az igeidőket és az igemódokat.

- Beszédét társainak és a felnőttek megnyilatkozásához igazítja tartalmilag és formailag is. Az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő metakommunikációs jelekkel kíséri beszédét.
- Szívesen beszélget a felnőttekkel és a társaival, a párbeszéd segítségével képesek fenntartani a kapcsolatot.
- Társai és a felnőtt beszédére odafigyel, igényli, hogy őt is figyelmesen hallgassák végig.
- Megfelelő viselkedési formákkal és beszédfordulatokkal, az udvariassági kifejezéseket alkalmazva képes a kapcsolat megteremtésére és fenntartására.
- Egyszerű képekről az alakokat és tevékenységeket megnevezi, az elemi összefüggéseket felfedezi, és bővített mondatokban elmeséli.
- A szervezett és spontán tanulási tevékenységeiket kísérő kommunikációjukat életkoruknak megfelelő beszédbátorság, önkifejezés, és beszédfigyelem jellemzi.
- Differenciálódik érzékelése, észlelése, figyelme, megfigyelőképessége, emlékezete, fantáziája, kialakul problémamegoldó képessége.
- Képes logikai műveletek végzésére: analízis, szintézis, általánosítás, besorolás, összehasonlítás, következtetés, összefüggések felismerése, absztrahálás.
- Kialakul alkotóképessége, elemi számolási, matematikai képessége, zenei, éneklési képessége, vizuális képessége, mozgásképessége, kifejező, kommunikációs képessége, a játszás és a tanulás képessége.
- A sajátos nevelést igénylő gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.

3. NEVELÉS, FEJLESZTÉS TARTALMA

3.1 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

3.1.1. JÁTÉK

Cél:

- A szabad és irányított/kezdeményezett játéktevékenységeknél a minél gazdagabb feltételek biztosítása, pedagógiai szakértelemmel, tudatos jelenléttel történő

támogatása annak érdekében, hogy biztosítsuk a gyermeki személyiség sokoldalú és harmonikus fejlődését.

Szabad játék:

Önként vállalt, szabad, örömteli, vágykielégítő tevékenység, amelynek célja a játékban önmagában van. Érzelmek irányítják, élményeket, tapasztalatokat, belső feszültségeket, külső hatásokat, vágyakat juttat kifejezésre. A szabad játék során a gyermek, játszás közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit, korlátait, miközben kielégíti felfedező hajlamát, kíváncsiságát, tevékenységi vágyát.

Irányított/kezdemenyezett játék:

A kezdeményezett játékokban az óvodapedagógus irányító szerepe dominál, amelynek több célja lehetséges

- A cél maga a játék: A játékot az óvodapedagógus indítja saját elképzelése szerint, amelybe a gyermekek szabadon beállva és kilépve maguk viszik tovább a témát, kiegészítik, akár az irányítást is átveszik. Az óvodapedagógus – bár vannak saját tervei – további lépéseit, ötleteit, és javaslatait a gyermek előző megnyilvánulásaihoz igazítja, azokra építi.
- Cél a tanulás: A játék többféleképpen lehet jelen a tanulási folyamatban, így kezdeményezett játék formájában is. Ezekben a játékokban az óvodapedagógus részéről tanulási cél, pedagógiai szándék is megfogalmazódik, jellegük a szervezett tanulás jegyeit hordozzák magukban.
- Cél a fejlesztés: Eltérő fejlődésű gyermekek részére kezdeményezett képességfejlesztő játékok, az elmaradás típusától és mértékétől függően. A különböző képességfejlesztő játékok belső tartalmukkal és struktúrájukkal, szabályaikkal hatnak a gyermekekre az óvodapedagógus /fejlesztőpedagógus irányításával, segítségével.

Óvodapedagógus feladatai:

- Támogassa a játéktevékenységet tudatosan megengedő, biztonságot adó jelenlétével, pedagógiai szakértelemmel!
- Tervezze és teremtsen meg a különböző játékformák feltételeit: megfelelő légkört, helyet, időt, eszközt, kelléket, élményt, adjon teret a gyermeki önállóságnak!

- Partneri jelenlétével segítse a játék elmélyültségét, tartalmi kibontakoztatását, a gyermekek saját elgondolásának megvalósítását, fantáziájuk, hangulataik, érzelmeik szabad megnyilvánulását!
- Adjon lehetőséget a negatív tartalmú játék megvalósítására, addig, amíg a környezetét nem veszélyezteti (gyermek, illetve gyermekek fizikai, pszichés sérülését nem eredményezi, balesetet nem okoz, a játékok épségében nem tesz kárt)!
- Ügyeljen, hogy a gyermekekkel felismertesse a veszélyhelyzeteket, illetve kiküszöbölje azokat!
- Alkalmazzon a gyermekek közötti különféle hatékony konfliktuskezelő módszereket!
- Alkalmazzon a közvetlen vagy közvetett játékirányítást, ne avatkozzon indokolatlanul a játékba!
- Játékra ható megnyilvánulásai legyenek támogatóak, ötletgazdagok, inspirálóak!
- Saját terveivel, ötleteivel úgy alkalmazkodjon a gyermekek előző megnyilvánulásaihoz, hogy érzékeltesse a közösen alakított játékfolyamat fontosságát!
- Ismertesse meg a gyermekkel a játékeszközök használatát a csoportszobában és az udvaron, és egyéb helyszíneken!
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek a környezet alakítására!
- Időjárástól függően teremtsen lehetőséget az udvari játék során a csoportszobában elkezdett játék folytatásához!
- Tervezzon és szervezzon az udvaron játéktevékenységet!
- Ismertesse meg az óvoda dolgozóival a játék fontosságát, pedagógiai hatását!
- Segítse a gyermekek társas kapcsolatainak kialakulását, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre!
- Végezzen megfigyeléseket játékidő alatt a gyermekek megismerése céljából!
- Tudatosítsa a szülőkkel a játék fontosságát, hívja fel figyelmüket a játék komplex fejlesztő hatásaira!

Alapelvink:

- A szabad játék és irányított játék sajátosságainak szem előtt tartása
- A gyermekek életkorának, egyéni sajátosságainak, különböző fejlettségi szintjének, aktivitásának, pillanatnyi állapotának figyelembevétele
- Élmények gazdagítása, környezet felfedeztetése
- Játék és játszótársak iránti tisztelet, elfogadás, magatartás kialakítása

Óvodásaink tevékenységei:

Gyakorló játék

Játékszerekkel, különféle anyagokkal, mozgással manipulálnak, hanggal játszanak. Egyazon cselekvést többször ismételnék. Az eszközök tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyulásával, működésével ismerkednek. (pl: húzogatnak, rakosgatnak, dobolnak, zörögnek, homokot szórnak, kevergetnek, vizet öntögetnek, gyúrnak, papírt tépnek stb.) A gyakorló játék lehet mozgásos, manipulációs és verbális.

Konstruáló játék

Az építés, konstruálás közben átéli az alkotás örömét, így fejlődik kreativitásuk, megfigyelik a rész-egész viszonyát, ami által fejlődik megfigyelő képességük és gondolkodásuk. Így gyarapodik fokozatosan szókincsük, a téri helyzetek, formák, színek, anyagok fogalmának megismerésével, megnevezésével. Előre eltervezett alkotásokat hoznak létre, amelyeket kreatív módon használnak. A játékelemeket biztosan kezelik. Az építőjáték során készült modelleket a gyermekek gyakran használják más játék fajtákban is. (pl: építenek hóból, építőelemekből, legóból összeraknak, fűznek gyöngyből, szívószálból, téasztából stb.)

Szimbolikus játék

A szerepjáték közben a gyermekek önértékelése, önfegyelme, feladattudata, döntésképesége fejlődik. Gyakorolják, rögzítik a közösségi élet szabályait, az általános és a helyi sajátosságokkal kibővítve, megjelenítik tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket, vágyaikat, érzelmeiket. Szerepeiken keresztül ábrázolják a valóságból számukra lényeges mozzanatok. Játékukhoz valós és elképzelt eszközöket használnak. (pl.: orvosos, papás-mamás, boltos, fodrászos, utazásos játékok stb.)

Dráma és bábjátékok

Reprodukálják a mesék hőseinek vagy a szerepben ábrázolt személynek, állatnak a tipikus vonásait. Beleélik magukat emberek vagy állatok szerepébe és eljátszanak társas kapcsolatokat, viselkedési mintákat. (pl: jelmezekkel, maszkokkal, síkbábokkal, ujjbábokkal, kesztyűbábokkal stb.). Ezeknek a segítségével törekszünk fejleszteni a gyermek alkalmazkodó képességét, beszédképességét, önismeretét, önértékelését.

Szabályjátékok

Az adott játék szabályait megértik és elfogadják, azokat pontosan betartják és a szabályoknak megfelelően viselkednek, ezáltal könnyebbé tudjuk tenni számukra a szabályokhoz való alkalmazkodást, a helyes magatartási formák elsajátítását, az egymáshoz és a csoporthoz való helyes viszony elsajátítását. Hallgatnak a játékvezetőre, segítenek egymásnak. Ügyesen, kezdeményezően játszanak, küzdenek a győzelemért. Türelmesek társaikkal, elfogadják eltérő képességeiket. Elviselik a vereséget, örülnek a győzelemnek. (pl: különböző társasjátékok, mozgásos játékok, énekes-játékok, értelemfejlesztő szabályjátékok, anyanyelvi játékok stb.)

Népi játékok

Megismerkednek magyar népi játékokkal. Játszanak énekes-táncos, mondókás, dramatizáló, társas és mozgásos játékokat. Elsajátítják az ünnepekhez, népszokásokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó tevékenységeket, szokásokat. (pl.: farsang, húsvét, karácsony, csúfolódós, kérés-lakodalmas, stb.)

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képes az elmélyült kitartó játékra, örömmel játszik.
- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz, le tud mondani egy-egy kedves játékszerről, vállalja a kedvezőtlenebb szerepeket is.
- Vezető/alárendelt szerepben részt vesz a játékban.
- Bábozást, dramatizálást kezdeményez az általa választott, illetve készített eszközökkel.
- Alkotásokat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hoz létre, és képes a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.
- Képes bonyolultabb szabályú játékok megtanulására és gyakorlására.
-

3.1.2. A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Programunkban a tanulás nem, mint önálló tevékenységforma, hanem mint minden tevékenységben jelen lévő - egyrészt spontán, másrészt a nevelési, fejlesztési célok elérése érdekében sajátosan szervezett – az ismeretszerzést és képességfejlesztést magába foglaló tevékenység.

Fejlesztő tevékenységünk során alapnak a konstruktív tanuláselméletet tekinthetjük, miszerint a tudásba beletartoznak a szubjektív ismeretek, az előzetes tapasztalatok, a spontán vélemény,

az egyén sajátos értelmezési módja, a kontextusba helyezés egyedi mivolta is. Ebben a megközelítésben értelmezzük az óvodai tanulást is.

Cél:

A gyermek teljes személyiségfejlődésének, fejlesztésének támogatása, az ismeretek bővítésén túl, az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése, a képességek fejlesztése.

A valódi tudás megszerzése, amit a gyermek maga fejt meg, és cselekvésen keresztül sajátít el, folyamatos tapasztalatszerzéssel, átélt élményekkel és természetes kíváncsiságának kielégítésével.

Óvodapedagógus feladatai:

- A pedagógus alkalmazza a projekt módszert, mint alapvető tanulásszervezési eljárást!
- Tájékoztassa a szülőket a projekt módszer sajátosságairól, jellemzőiről, lehetőség szerint vonja be a családokat a projekt megvalósításába!
- A gyermek ismereteire építve, a fejlesztés tartalmi területeit éves tevékenység terve alapján válassza ki, tervezze meg és építse fel!
- Mind a tervezés, mind a megvalósítás során tudatosan törekedjen a komplex, több érzékszervre ható fejlesztésről!
- Támaszkodjon a tanulás tervezése és szervezésekor a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére, építsen a gyermeki kíváncsiságra, a gyermek előzetes tapasztalataira, otthonról hozott ismereteire és élményeire, a projekt témaválasztásánál is!
- Teremtse olyan helyzeteket, problémaszituációkat, ahol megismerhetik a felfedezés, kutatás örömeit!
- A tanítás során teremtse tanulást támogató környezetet a gyermekeknek!
- Az óvodapedagógus a képességfejlesztést, a kreativitás kibontakoztatását egyénre szabottan, differenciáltan, az egyes gyermekekhez alakított módszerekkel és eszközökkel, a nekik megfelelő tempóban, az azonnali és egyénhez mért visszacsatolással valósítsa meg!
- Használjon változatos módszereket a tudás tanulási vágy felébresztésére!
- Az ismeretek átadását tárgyilagosan és többoldalúan végezze! Használja fel a nap folyamán adódó spontán helyzeteket, a természetes és a stimulált környezetet az ismeretszerzésre!

- Alakítsa ki a kezdeményezésekhez és a foglalkozásokhoz szükséges szokásokat, magatartási formákat!
- Folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot a gyermekektől!
- Biztosítson elegendő időt az ismeretek rendszerezésére, elmélyülésére!
- Tudatosan alkalmazza a képességfejlesztést, láttassa meg a dolgok, jelenségek közös jegyeit, az ok-okozati összefüggéseket!
- Fejlessze a verbális és vizuális emlékezetet (élmények, versek, mesék, dalok felidézésével)!
- Fokozatosan érje el, hogy gondolataikat összefüggően és érthetően fejezzék ki!
- Törekedjen a gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, feladattudatának fejlesztésére!
- Tartsa szem előtt a kreativitás és problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének lehetőségeit!
- Tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, foglalkozzon differenciáltan a gyermekekkel!
- Nyílt napokon, video-felvételek bemutatásával adjon lehetőséget a szülőknek, hogy betekintést nyerjenek az ismeretszerzés különböző formáiba!
- A pedagógiai asszisztens, dajka a lehetőségekhez képest részfeladatokkal kapcsolódjon be a tanulási folyamatba pl.: séták, kirándulások, műhelymunkák stb.
- Vegye igénybe a szakszolgáltatók segítségét, együttműködve fejlesszék a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek készségeit, képességeit!
- Vegye figyelembe az SNI (hallássérült, autista, pszichikus funkciók zavarával küzdő) gyermekek sajátosságait, képességeit!
- Segítse a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkózását!

A tehetséges gyermekek számára adjon lehetőséget, kiemelkedő, speciális képességeik kibontakoztatására!

Alapelveink:

- A játékosság, mint alapelv a tanulás egész folyamatában történő érvényesülése.
- A gyermeki tapasztalatszerzés játékos, változatos eljárásokkal, a tárgyak, jelenségek sokoldalú, érzékletes megjelenítésével történő biztosítása.

- Fokozatos és folyamatos átvezetés a kötetlen kezdeményezéstől a nagycsoportban jellemző irányított tapasztalatszerzésig.
- A tanulás jelenléte az óvodai élet minden mozzanatában, minden tevékenységi formájában.

Óvodásaink tevékenységei:

A tanulás a gyermekek számára játékos útkeresés, ismerkedés egyéni, páros és kiscsoportos, csoportos formában, aktív, befogadó képes légkörben. A gyermekek részt vesznek bizonyos komplex, párhuzamosan szervezett tevékenységekben.

A nagycsoport második felében a téma és tartalom függvényében képesek ezekben a tevékenységekben fokozatosan több időt eltölteni, együttesen részt venni érdeklődésüktől, és fejlettségüktől függően.

Óvodásaink az alábbi tanulási formákban tevékenykednek:

<i>Tanulási forma</i>	<i>Jellemzői</i>	<i>Megvalósulásának területei</i>
<i>Utánzásos minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás</i>	<ul style="list-style-type: none"> • meghatározója játéknak és tanulásnak • a tanulás alapja • ismerkedés, kapcsolatfelvétel, együttműködés, társakhoz való igazodás, • mások elfogadása, megfelelő kommunikáció 	<ul style="list-style-type: none"> • játékbeli utánzások, • eszközkészítés, eszközhasználat • mintakövetéses szociális tanulási formák • verbális és nonverbális utánzások • dallam, mozgás • probléma megoldási stratégiák elsajátítása
<i>Spontán játékos tapasztalatszerzés</i>	<ul style="list-style-type: none"> • önálló • utánzásos • spontán • irányított • közvetlen tapasztalatszerzés és megfigyelés 	<ul style="list-style-type: none"> • közös játékban • változatos óvodán kívüli és belüli tevékenységekben

<p><i>Játékos cselekvéses tanulás</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • tanulási formák kiegészítője • önálló, irányított tapasztalatszerzés • következtetések levonása • problémahelyzetek megoldása 	<ul style="list-style-type: none"> • közös játékban • kötetlen forma • valamennyi gyermeki tevékenységben
<p><i>Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • folyamatos időkeret • kötött és kötetlen forma • spontán és irányított helyzet • társakkal, felnőttekkel való kapcsolattartás • önismereti kibontakoztatás helyes kommunikáció 	<ul style="list-style-type: none"> • valamennyi gyermeki tevékenységben • szándékosan teremtett szituációkban
<p><i>Óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, megfigyelés</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • differenciált tervezés, szervezés és megvalósítás • kötött-kötetlen tevékenységek • komplexitás • párhuzamosság • fokozatosan növekvő időkeret 	<ul style="list-style-type: none"> • tervezés alapján valamennyi tevékenység terület • változatos óvodán kívüli és belüli tevékenységekben, programokban
<p><i>Gyakorlati probléma megoldás</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • a tagolatlan környezeti hatások rendszerezése • spontán és irányított helyzetben • önálló • segítséggel, irányított • utánzásos • logikus kreatív megoldások 	<ul style="list-style-type: none"> • mintakövetés • megfigyelés • napi tevékenységekben

A tervszerű foglalkozások éves felosztása:

3-4 évesek	november 1. - május 31.
4-5-6-7 évesek	október 1. - május 31.

A tanulás megvalósítása projekt típusú tanulásszervezéssel:

A **projekt** olyan sajátos tanulásszervezési folyamat, amely a gyermek pszichikus sajátosságait, érdeklődési körét, tevékenységi vágyának irányvonalát figyelembe véve, a nevelési területek közötti koncentrációs tartalmat felhasználva komplex egységet alkot. Célja élmény- és tapasztalatszerzés, a lehető legtöbb vonatkozás és összefüggés feltárása, ezáltal az ismeretek integrálódásának biztosítása. A projekt sikeres megvalósításának elengedhetetlen feltétele a családok aktív részvétele.

A projekt középpontjában egy téma, probléma áll, amit a gyermekekkel különböző irányokból közelíthetünk meg és változatos tevékenységek által fedezhetünk fel. A tervezésbe a gyermekek képességeikhez mérten bekapcsolódnak. A megvalósítás során választhatnak a felkínált tevékenységek közül.

A projekt típusú tanulásszervezés természetes módon szolgálja az egyéni haladás ütemét, lehetőséget biztosít az önállóság és kreativitás kibontakoztatására. A feladatok megosztása az egyéni munkára és csoportmunkára is alkalmat ad. A tanulási folyamat alapja a gyermek, pedagógus és család partneri viszonya, érvényre jut benne a gyermek önálló döntése, amelyet az óvodapedagógus szervező, segítő tevékenységgel támogat.

Lásd a tanulás szervezeti kereteit az Óvodai élet megszervezése című fejezetben!

3.1.3. MOZGÁS

Cél:

- A mozgás megszerettetése. Szereti és igényli a rendszeres mozgást.
- A harmonikus, összerendezett mozgás váljon a gyermekek igényévé, egészítse ki az egészséges életmódra nevelés hatásait.
- Az életkori és egyéni sajátosságoknak, érési folyamatoknak megfelelően, komplex formában fejlessze képességeiket, hasson a gyermek értelmi fejlődésére.

- A játék keretében végzett spontán vagy irányított mozgásos tevékenységek komplex módon épüljenek be az óvodai élet tevékenységeibe, segítsék elő a gyermek egészséges fejlődését.

Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás

Alakítja a gyermekek pszichomotoros képességeit, készségeit, ezáltal a fejlesztés legfontosabb eszköze.

A természetes mozgás, hely és helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészség tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődési szakaszának legfontosabb formája. Mindezeket változatos, sokszínű, örömteli, érzelmi biztonságban zajló, játékos gyakorlási formákkal segíti elő. Kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, lehetőséget biztosít a mozgástapasztalatok bővítésére, segíti a térben való tájékozódásukat. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, védelmében, kiegészíti az egészséges életmódra nevelés hatásait.

A testmozgások anyaga a természetes nagymozgásokra épül. A gyermekek természetes mozgásigényére alapozva fokozatosan hozzászoknak a rendszeres testmozgáshoz, igazodva a különböző fejlettségi szintjükhöz és eltérő fejlődési ütemükhöz. A testmozgást megfelelő öltözékben, változatos eszközökkel, biztonságuk figyelembe vételével, csoportszobában, udvaron, tervezetten végzik.

Mozgásos játék, tevékenység

A mozgásos játékok, mozgásos fejlesztő játékok elősegítik a meghatározott mozgásanyaggal kapcsolatos ismeretszerzést, az értelmi, erkölcsi és esztétikai nevelési hatások érvényesülését. Rendszeres alkalmazása kedvezően hat a kondicionáló képességekre, (erő, állóképesség, gyorsaság, ügyesség), melyek kedvezően befolyásolják a szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A játék alapja a mozgás, amely során fejlődik vizuális memóriája, észlelése, figyelemösszpontosításra való képessége, problémamegoldó és kreatív gondolkodása, beszédkészsége, mely komplexen kapcsolódik a nevelés tartamának minden ágához.

Szabad játékba ágyazott irányított mozgástevékenység (mindennapos testnevelés)

Kiegészíti a szabad játékos mozgás tevékenységet, beépül az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, együttesen hat a gyermeki személyiség fejlődésére (énkép, önkontrol, szabálykövető társas viselkedés, érzelemszabályozás, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás). A mindennapos irányított mozgástevékenységbe beépülnek a napirendben a tervezett egészségfejlesztő testmozgás-, a mozgásfejlesztő játékok-, valamint láb- és gerinc deformitások megelőzését szolgáló mozgáselemek, izomegyensúly fejlesztő játékok anyagai. A mindennapos mozgásos tevékenységet lehetőség szerint az óvoda udvarán, egyéb esetben a csoportszobában tartjuk.

Spontán-játékban, szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység

Minden nap lehetősége van a gyermeknek, egyéni szükségleteinek, képességeinek megfelelően mozgásos tevékenység végzésére. A szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeket, kooperatív mozgásos játékokat a gyermekek mozgásigényének figyelembevételével különböző eszközök szabad használatával segítjük csoportszobában és az udvaron egyaránt (ugráló kötél, labda, trambulín, bordásfal, Ayres-eszközök, kerékpár, roller stb.) A már begyakorolt mozgásformákat szívesen alkalmazzák önként egyedül vagy társaikkal gyakorolják.

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítson lehetőséget a gyermekek mozgásának kielégítésére az óvodai nevelés minden napján: játékidőben, rendszeres egészségfejlesztő testmozgás keretében, mozgásos játéktevékenységekben mozgásfejlesztő játékban, szabad játékba ágyazott irányított mozgástevékenységben (mindennapos torna), spontán -játékban, szabad játékban- megjelenő mozgásban a csoportszobában, az óvoda kertjében és egyéb helyszíneken, az egyéni szükségletek és képességek, fejlettségi szintek figyelembevételével!
- Ismerje meg a gyermekek mozgásában és megismerő funkcióiban az egyéni képességeiket, annak folyamatbeli fejlődését!
- A gyermekek természetes mozgásigényét felhasználva, rendszeres, tervezett, szervezett mozgásanyagot gyakoroltassa, ezzel segítse a gyermekek testi képességeinek fejlődését!

- Pontos feladat megjelölésével segítse elő a gyermekek mozgásfejlődését, térbeli tájékozódásának alakulását!
- Biztosítson lehetőséget az egészséges életmódot erősítő egyéb mozgásos tevékenységeknek is!
- A gyermekek finommotoros mozgásának fejlődéséhez biztosítson változatos eszközöket, lehetőségeket!
- Tervezzen a csoport képességeire építve mozgásos fejlesztő játékokat!
- Heti 1 alkalommal szervezzen komplex mozgásos tevékenységet!
- A mozgásos fejlesztő játékok gyűjteményét folyamatosan alkalmazza!
- Pozitív megerősítésekkel növelje a gyermekek önbizalmát, segítse pozitív énképük alakulását!
- Éreztesse a játék irányításával a közös tevékenység örömét, a társra figyelés fontosságát!
- Alakítsa ki a gyermekek egészséges versenyszellemét, a társra figyelés tulajdonságát, siker és kudarcélményeik feldolgozását!
- A használt tárgyi felszereléseket a gyermekek számára hozzáférhetővé, biztonságos módon helyezze el!
- Tartsa szem előtt a balesetveszélyes helyzetek megszüntetését, hívja fel a gyermekek figyelmét a balesetveszélyre és mondja el, hogyan lehet azt elkerülni!
- A pedagógiai asszisztenssel, dajkával ismertesse a mozgásos feladatokkal kapcsolatos teendőket, és folyamatosan beszéljék meg azokat!
- Ismertesse meg a szülőkkel óvodáskorú gyermekek mozgáslehetőségeit, a mozgás, a mozgásos játékok, tevékenységek fontosságát, fejlesztő hatását!
- Kérje és vegye igénybe szakszolgáltatók segítségét a mozgásában elmaradást mutató gyerekek fejlesztéséhez!
- Kiemelkedő képességű gyermekeknek adjon teret változatos gyakorlási módokra, képességeik megmutatására, ~~kerületi és óvodai~~ versenyjátékokon!

Óvodásaink tevékenységei:

A gyermekek rendszeresen és sokat mozognak a nap folyamán, a mindennapos tornán, a mozgásos játékokon játékidőben, egészségfejlesztő, irányított mozgásos tevékenységekben és spontán a mozgás örömeért.

A gyermekek különböző járás- és futó-, támasz- és függésgyakorlatokat, végeznek. Talajon és tornaeszközön bújnak, csúsznak, kúsznak, másznak, egyensúlyoznak. Ugrás-előkészítő gyakorlatokat végeznek, ugranak homokba és padról is (mélyugrás). Megismerik a labdakezelési technikákat és néhány labdajátékot. Életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelően részt vesznek mozgásos játékokon, és játékos sportvetélkedőkön. A különböző szabályjátékokat eleinte segítséggel, később már önállóan kezdeményezik, játsszák.

Minden évszakban az időjárásnak megfelelő mozgástevékenységet végeznek. (kerékpároznak, rollereznek, szánkóznak, fociznak)

A gyermekek segítenek a játékhoz szükséges környezet kialakításában, az eszközök előkészítésében és helyre rakásában. A játékszabályt megértve, kezdetben segítséggel betartva játszanak. A már ismert mozgásos játékokat szabad játékidőben önállóan is kezdeményezik, kisebb csoportokban is játsszák.

Alapelveink:

- A természetes mozgásokra alapozott, a gyermekek számára a legoptimálisabb fejlesztési lehetőségek megkeresése, szem előtt tartása.
- A játékoság elvének érvényesítése.
- A foglalkozási ágak között az átjárhatóság figyelembevétele, ill. a komplexitás érvényesítése.
- A korosztályok jellemző mozgásfajtáinak, mozgásformáinak figyelembevétele.
- A gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni fizikai képességeinek figyelembevétele.
- Sokoldalú érzékszervi koordináció biztosítása.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szereti és igényli a rendszeres mozgást.
- Mozgása egyre összerendezettebb, finommotorikája alakul.
- Teherbírása és kitartása fokozatosan erősödő.
- Térbeli tájékozódó képessége fejlődést mutat.
- Versengések során a szabályokat igyekeznek betartani.
- A sajátos nevelési igényű gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.

3.1.4. VERSELÉS, MESÉLÉS

Cél:

- A gyermekek életkorának megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az érzelmi biztonság megalapozása, anyanyelvük, képzeletük és erkölcsi érzékük fejlesztése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Teremtsen mindennap olyan helyzeteket mondókázásra, verselésre, mesélésre, hogy az biztosítsa az élmény befogadását, belső átélését és belső feldolgozását!
- A használt tárgyi felszereléseket a gyermekek számára hozzáférhetővé, biztonságos módon helyezzük el!
- Az irodalmi anyag megválasztásánál a magyar irodalom műfajait részesítse előnyben: (népmesék, mondókák, magyar gyermekköltészet, népi, dajkai hagyományok, rigmusok, magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit és ismertessen meg a gyerekekkel klasszikus és kortárs irodalmi műveket, valamint más népek meséit is!
- Vegye figyelembe a gyermek életkori sajátosságait, mentálhigiénés igényét az anyag megválasztásánál. Az irodalmi meséket szabad előadásmódban, a verseket pontosan idézze fel!
- Beszédével mutasson példát, előadásmódja legyen élményszerű!
- Mesélés során használja a bábozás, dramatizálás eszközét, mellyel megmutatja a gyermekeknek a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait és viselkedésformáit!
- A gyermekek hangulatához, ünnepekhez, évszakokhoz kapcsolódóan mondókázzon, verseljen, meséljen az óvónő, így segítve belső képviláguk fejlődését, érzelmeik feldolgozását!
- Ismétlésekkel segítse a gyermekeket élményeik és érzéseik felidőzésében!
- Tegye lehetővé, hogy a gyermekekben kialakuljon, és intenzíven fejlődjön a belső képvilág. Ösztönözze őket, hogy ők is meséljenek ismert vagy kitalált mesét, bábozással, dramatizálással, mozgással és ábrázolással jelenítsék meg irodalmi élményeiket!
- A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek számára adjon lehetőséget önkifejezésre!

- Irányításával, pozitív értékelésével segítse a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket irodalmi élmény befogadására!
- A könyvek szeretetére és megbecsülésére nevelje a gyermekeket!
- Nyújtson segítséget a szülőknek a gyerekek egyéni és életkori sajátosságainak megfelelő, értékes és igényes mese- és verseskönyvek megválasztásában, erősítse az élőmese fontosságát!

Alapelveink:

- Az irodalom által a gyermek anyanyelvi-, érzelmi-, értelmi- és erkölcsi fejlesztése
- Az irodalmi művek megválasztásával a magyar népi kultúra értékeinek figyelembevétele, a hazaszeretet kialakítása és erősítése

Óvodásaink tevékenységei:

Örömmel hallgatják a mondókákat, verseket, meséket. Bármikor kezdeményezhetnek mondókázást, verselést, mesélést. Kezdetben befogadók, majd az ismétlések során fokozatosan aktív résztvevői az irodalmi élményeknek. Játékukban megjelennek kedvenc meséik, mesehőseik, bábozzák, dramatizálják, ábrázolják a mese élményeit. Rendszeresen nézegetnek képeskönyveket, a képekről beszélgetnek. Irodalmi jellegű kulturális programokon vesznek részt.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Igénye a mesehallgatás, az ehhez kapcsolódó szokásokat ismeri: figyelmesen, csendben hallgatja a mesét, nem zavarja a bensőséges, intim hangulatot.
- A gyermekmondókát, verset tud pontosan felidézni, mesét ismer, melyek közül kedvencét el is tudja mondani, vizuálisan ábrázolni, dramatizálni, bábozni.
- Önállóan nézegeti a képeskönyveket, melyekből kedvenceit felismeri, s felidézi a hozzá kapcsolódó élményeit.
- Vigyáz a könyvekre.
- A sajátos nevelési igényű gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.

3.1.5. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Cél:

- A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk formálása, a magyar néphagyományok megismerése, ápolása, közös éneklés, énekes játék, tánc örömeinek megéreztetése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Teremtse meg a zenei nevelés alapvető feltételeit!
- Szerettesse meg a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, szoktassa őket a tiszta éneklésre!
- Válogasson az énekes népi játékokból és igényes kortárs művészeti alkotásokból a zenei anyag feldolgozásakor, és kövesse a fokozatosság elvét a játékok sorrendjében, a zenei képességek fejlesztésében!
- Törekedjen minél több magyar népi játék megismertetésére, amely elősegíti a gyermek hazájához való pozitív érzelmi viszonyulását!
- Juttassa a gyermekeket zenei élményhez, keltse fel zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, alakítsa zenei kreativitásukat!
- Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, alapozza meg zenei anyanyelvüket!
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek hovatartozását, ezzel segítse a másság megismerésében és elfogadásában!
- Biztosítson a gyermekek számára hangszereket!
- Ismertesse meg a gyermekeket a gyermekdalok ritmusából fakadó harmonikus mozgással, segítse elő mozgáskultúrájuk, összerendezett mozgásuk fejlődését!
- Fejlessze a gyermekek nyelvi képességeit mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal!
- Támaszkodjon a mozgás és az énekes játék fejlesztő hatására, építsen a mozgásfejlesztő játékokra!
- Teremtsen oldott légkört a gyermekek képzelete és alkotókedve alakításának érdekében, vegye figyelembe ötleteiket, elképzeléseiket, ezzel fejlessze fantáziájukat, kreativitásukat!

- A zenei tehetséget mutató, kiemelkedő mozgáskultúrájú gyermekek számára teremtsen lehetőséget, biztosítson eszközöket tevékenységükhöz!
- Különös figyelemmel és tudatossággal fejlessze a tehetséges gyermekeket!
- Ismertesse meg a gyermekekkel a magyar néptáncot, az alaplépéseket!
- Nyújtson modellt számukra, tiszta, élményszerű énekével, változatos dallamfordulatok kitalálásával mintát mutasson!
- Tegye lehetővé, hogy hangszeres élő zenét hallgassanak a gyermekek!
- Irányításával, pozitív értékelésével segítse a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket is a zenei nevelésben való aktív részvételre!
- Tájékoztassa a szülőket az óvodában folyó zenei nevelés fejlesztő hatásairól, nyújtson segítséget a zenei anyag megismerésében!

Alapelveink:

- A gyermekek életkorának, az adott csoport képességszintjének megfelelő igényes zenei anyag választása.
- A magyar néphagyomány ápolása, az élő zene előnyben részesítése.

Óvodásaink tevékenységei:

Játékidőben, mozgás közben szövegeket, dallamokat ismételtetnek spontán: játszanak a hangokkal, hangok lejtésével. Zenei élmények hatására kapcsolódnak be különféle tevékenységekbe: éneklésbe, mondókázásba, ölbeli játékokba, ritmusjátékokba, zenei hallás és alkotókedvet fejlesztő, mozgásos népi és dalos játékokba.

Megérik és kifejezik az egyenletes lüktetést, megfigyelik a dalok, mondókák ritmusát és azt játékos mozgással, táncmozdulatokkal kísérik. Használják a ritmushangszereket. Felismerik a tempók közötti különbséget és a különböző ütemeket mozgással, táncsal kapcsolják össze. Megpróbálnak együtt mozogni a zene ritmusára a csoporttal.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Ismer mondókákat, dalokat, helyes szövegkiejtéssel a ritmusuknak megfelelően előadja.
- Felelgetős játékokat két csoportban folyamatosan az óvónó segítségével nélkül is előad.
- Képes dallam, vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni.
- Ismeri és alkalmazza a gyors-lassú, magas-mély, halk-hangos közti különbségeket.
- Tud dalokat jelre hangosan és belső hallással énekelni.

- Felismeri a dallamot dúdolásról, hangszerről, hasonló fordulatokról, belső vagy záró motívumokról, mondókákat jellegzetes ritmusuk alapján és önállóan visszaénekl, visszamondja azokat.
- Érzékeny a természet és a környezet hangjaira, figyeli és megkülönbözteti a hangszíneket, finom zörejeket, beszédhangokat.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Társaival térformákat alakít ki, egyszerű játékos táncmozgásokat esztétikusan, kedvvel végez.
- Ritmushangszereket használ, megbeszélés vagy egyéni ötlet alapján képes kíséni a csoport énekét.
- A bemutatott élőzenét (zenehallgatás) figyelmesen, élvezettel hallgatja.
- A tehetséges gyermek a felsorolt jellemzők többségével rendelkezik.
- A sajátos nevelési igényű gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.

3.1.6. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

Cél:

- A tevékenységek iránti érdeklődés felkeltése, alkotás örömeinek megtapasztaltatása, belső képi világ gazdagítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Az egész nap folyamán biztosítsa a lehetőséget, helyet, eszközt az ábrázoló tevékenységre, biztosítson alkotó légkört és örömszínezetű alkotó élményt!
- Ismertesse meg a gyermekekkel a különböző anyagokat, eszközöket, ezek használatát, különböző technikákat és eljárásokat!
- Alakítsa ki a gyermekekben az igényt az alkotásra, az önkifejezésre.
- Segítse elő a képi-plasztikai kifejező képesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását!
- Segítse elő a gyermek képi gondolkodásának fejlődését, belső képek gazdagítását valamint élmény- és fantáziavilágának gazdagodását és annak tér-forma és szín képzetek gazdagodását.
- Jó minőségű eszközökkel, változatos lehetőségek megteremtésével motiválja a kiemelkedő művészi képességű gyermekeket alkotó tevékenységre!

- Juttassa a gyermekeket esztétikai élményekhez, alakítson ki belső igényt az esztétikai élmények befogadására, környezetünk igényes alakítására!
- Fejlessze esztétikai érzékenységüket, szép iránti fogékonyságukat!
- Ismertesse meg a környezetükben fellelhető művészeti alkotásokkal, népművészeti elemekkel, tárgyakkal, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel!
- Segítse elő a gyermekalkotó munkája közben szóbeli önkifejezését, az elkészített produktumok és művészeti alkotások hatásainak szavakba foglalását!
- Adjon teret és fejlessze kreativitásukat!
- Különös odafigyeléssel fejlessze a tehetséges gyermekeket!
- Törekedjen a gyermeki alkotások bemutatására és bátorítsa a tehetséges gyermekeket közösségi rendezvényeken való részvételre!
- Nevelje a gyermekeket önértékelésre, mások munkájának megbecsülésére!
- Ismertesse meg a gyermekeket az újra hasznosítható anyagokkal, segítse alkotásaikba való beépítését!
- Irányításával, pozitív értékelésével segítse a sajátos nevelési igényű gyermekeket is ábrázoló tevékenységben való aktív részvételre!
- Biztosítsa a szülők részére a gyermeki alkotások megismerését, tudatosítsa megbecsülésének fontosságát!

Alapelveink:

- A gyermeki alkotások érték-ként kezelése, s erre a szülők ösztönzése
- A gyermeki munka pozitívumainak kiemelése
- Egymás alkotása iránti figyelem felkeltése

Óvodásaink tevékenységei:

A gyermekek építenek különböző anyagokból, fából, műanyagból, homokból, hóból, egész nap lehetőségük van a firkálásra, rajzolásra, festésre, gyurmázásra, közös képalkotásokra és meseillusztrálásra. Megtanulják az olló használatát, vágják, ragasztanak. Különböző anyagok felhasználásával plasztikai munkákat készítenek (papír, textil, fonal, gyurma, agyag) természetes anyagokat is használnak. Bátran használják a közösen gyűjtött újra hasznosítható anyagokat alkotásaikban. Barkácsolás alkalmával, az óvónővel közösen készítenek

szerepjátékhoz kiegészítő-eszközöket, bábokat. Megismerkednek: pl. a varrótű használatával, egyszerű varrási műveletekkel és a szövással, fonással.

Az óvónők irányításával megismerkednek a környezetükben lévő kiállítások képzőművészeti alkotásaival, „múzeumlátogatás” hangulatával. Ezeken a kiállításokon bábokat, festményeket, grafikákat, plasztikai alkotásokat nézegetnek. Szívesen elmondják a művészeti alkotásokkal kapcsolatos érzelmeiket, észrevételeiket. Az óvodában sokszor nézegetnek képzőművészeti albumokat és beszélgetnek a látottakról.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A különböző technikák alkalmazása számára kedves örömteli tevékenységgé, fantáziája, kreativitása kifejező eszközévé válik.
- Erőteljesen fejlődik finommotorikus mozgása.
- Élményei, elképzelései, képzeleti megjelenítésében többnyire biztonsággal használja a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Formaábrázolása változatos, ki tudja hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket.
- Önállóan díszít, fokozott önállósággal tudja alkalmazni a megismert technikákat.
- Kialakul esztétikai érzékenysége, szívesen nézeget népi-és műalkotásokat, felismeri a nemzeti szimbólumokat
- Környezettudatosan gondol az őt körülvevő anyagokra!
- A sajátos nevelési igényű gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.
- A tehetséges gyermek fejlett vizuális kifejezőképességgel rendelkezik.

3.1.7. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Cél:

- A szűkebb és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt. Környezettudatos magatartás kialakítása, környezetvédelemre nevelés, és az ehhez szükséges ismeretek, magatartásformák, értékek és életviteli szokások megalapozása. A természet megóvása váljék igényükké.
- Játékos formában matematikai tapasztalatok szerzése, logikus gondolkodás formálása, fejlesztése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Juttassa a gyermeket olyan tapasztalatok birtokába, melyek hozzájárulnak közvetlen környezetében a biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz!
- Ismertesse meg a gyermekekkel a helyi, óvodai hagyományokat, a szokásokat, alakítsa az egy közösséghez való tartozás élményét!
- Ismertesse meg a gyermekekkel a szülőföldjüket, az itt élő embereket, családi és tárgyi kultúra értékeit, a hazai tájat, és néphagyományokat, a nemzeti értékeket!
- A szülőföldhöz, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszonyt alakítsa ki!
- Teremtsen lehetőséget a környezet tapasztalatszerzésen keresztüli megismerésére: Csösztorony, óvoda környékén található üzletek, Körösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ, Szent László templom, Tűzoltómúzeum, Óhegy-park, Mély-tó!
- Mutassa be a gyermekek számára közvetlen társadalmi környezetüket!
- A gyermekek képességeihez mérten ismertesse meg velük a testük felépítését, működését, védelmét!
- Tervezzon és szervezzon olyan, a gyermekek életkorához és képességeikhez igazított tevékenységeket, melyekben megfigyelhetnek, felfedezhetnek, és kísérletezhetnek!
- Teremtsen lehetőségeket egész nap folyamán a spontán és a szervezett tapasztalatszerzésre, ismeretszerzésre is!
- Nevelje a gyermekeket önálló vélemények alkotására, fejlessze döntési képességeiket!
- Vonja be a gyermekeket közvetlen környezetük alakításába, rendezésébe!

- Az óvoda, a csoportszoba berendezési tárgyaival környezetbarát szemléletmódot alapozzon meg, helyezze előtérbe a természetes, valamint újrahasznosított anyagokat.
- Alapozza meg és formálja a gyermekek környezetbarát szemléletmódját, környezettudatos magatartását minden életkorban!
- A természet és az időjárás változásait figyelemmel követve erősítse a gyermekek környezethez való pozitív viszonyát!
- Ismertesse meg a gyermekeket különböző állatokkal és növényekkel közvetve és közvetlenül is!
- Készítsen élősarkot a gyermekekkel, melybe növényeket ültessenek, azokat gondozzák és ápolják!
- Lehetőség szerint tartsanak akváriumot, kis állatokat!
- Ébressze fel a gyermekekben az élőlények iránti felelősségérzetet, tanítsa őket ezek szeretetére és óvására, gondozására!
- Gyűjtse a gyermekekkel közösen szelektíven a hulladékot!
- Nevelje a gyermekeket a természet, az élő és élettelen környezet megismerésére, megóvására, tisztán tartására, szeretetére!
- Segítse a pozitív érzelmi viszony kialakítását a környezetünkhöz!
- Mutasson példát a környezettel, természettel való harmonikus együttélésre!
- Csoportjában szervezzen a jeles napoknak megfelelő tevékenységeket!
- Lehetőség szerint vonja be a szülőket is!
  - Víz világnapja március 22.
  - Föld napja április 22.
  - Madarak és fák napja május 10.
  - Állatok világnapja október 04.
  - Takarítási világnap szeptember 20.
- Gyermekcsoportjának életkorától függően vegyen részt a kerület autómentes rendezvényén!
- Ápolja, tervezze, szervezze és valósítsa meg az óvoda hagyományait, vonja be lehetőség szerint a szülőket is a rendezvényekbe: gyermekkirándulás, egészségnap, adventi készülődés, zshivaj nap, néphagyományok jelesebb fordulói!
- Nevelje a gyermekeket takarékosagra a víz elzárásával, a villany lekapcsolásával, a megfelelő papír mennyiség használatával, a papír újra hasznosításával!
- Ismertesse meg a gyermekekkel a gyalogos közlekedés szabályait, tömegközlekedési

eszközökkel való közlekedés szabályaival, szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközök lehetséges formáival!

- Juttassa a gyermekeket a környezet megismerése kapcsán matematikai tartalmú tapasztalatokhoz, ismeretekhez mennyiségi, alaki, nagyságbeli, sík és térbeli viszonyokról!
- Alkalmazzon érzékelő játékokat tulajdonságok megismeréséhez, kiemeléséhez!
- Fejlessze komplex tevékenységekkel a gyermekek kognitív képességeit, tér-sík- és mennyiségszemléletét!
- Teremtse egész nap folyamán játékos, felfedező, élményszerű lehetőséget és tevékenységet az összehasonlításokra, halmazok alkotására, számfogalom megalapozására, becslésekre, mérésekre, sorozatok alkotására, geometriai tapasztalatszerzésekre!
- Juttassa tapasztalatokhoz életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően a gyermekeket saját testük térbeli viszonylatainak a megismerésére!
- Lehetősége szerint minél több természetes környezetben szervezzen tapasztalatszerzési lehetőségeket!
- Tehetséges gyermekeknek adjon lehetőséget ismereteik folyamatosan bővülő témakörökkel!
- Állítson problémahelyzeteket, melyben fejlessze a gyermekek logikai gondolkodását, kérdező készségét, verbalitását!

A környezettudatos magatartás megalapozása:

Alapozza meg a környezettudatos magatartást a fenntartható fejlődés érdekében szelektív hulladékgyűjtéssel, papírgyűjtéssel, újra hasznosítással, madáretetők készítésével, komposztálással.

- Séták, kirándulások alkalmával a folyamatos megfigyeltetéssel erősítse a gyermekekben a környezet iránti érzékenységet, tanítsa meg őket „látni”!
- Tudatosítsa a gyermekekben a környezetromboló tevékenységek elutasítását!
- Biztosítson lehetőséget néhány tudományos eszköz megismerésére, használatára: távcső, csipesz, nagyító, tükör, földgömb, ismeretterjesztő könyvek, internet!

Alapelveink:

- Életkori sajátosságok, egyéni képességek figyelembevétele, az egyéni fejlődés üteméhez igazodó differenciálás
- Tévedhetőség, tévedés szabadságának elve
- A gyerekek érdeklődésének felkeltése és fenntartása
- Közvetlen tapasztalatszerzés, tevékenykedtetés
- Játékosság, szemléletesség, felfedezés elve
- Környezeti nevelés alapelvei:
  - környezettudatos magatartás, felelősségtudat kialakítása
  - természet szeretete, megóvása
  - környezet védelem
  - élethosszig tartó folyamat jelleg
  - komplexitás-tudomány
  - a jelen és a globális szükségletek figyelembevétele
  - rendszerszemlélet

Óvodásaink tevékenységei:

A gyermekek tevékenyen vesznek részt környezetük megismerésében. Gyűjtögetnek a természetben, udvaron (termések, kavicsok, falevelek), folyamatosan rendezik és válogatják a természetsarok kincseit, környezetük tárgyait (képek, könyvek, játékok).

Megfigyelik az emberek életét, munkáját, a természeti változásokat, a környezeti valóságot, azok jellegzetességeit. Ezekről beszélgetnek, közlik véleményüket, gondolataikat, összehasonlítanak, csoportosítanak, ismereteiket bővítik. Folyamatosan megfigyelik az időjárás, a természet változásait, a növényekre, állatokra és az emberre gyakorolt hatását. Részt vesznek az évszaknak megfelelő udvari munkálatokban: falevelek gereblyézése, söprés, hólapátolás, madáretetés, homokozó frissítése ásással, a veteményeskertben: ásás, ültetés, gyomlálás, locsolás. Gondozzák a természetsarok növényeit, állatait, madáreleségeket készítene, télen etetik a madarakat.

Tájékozódnak az óvoda környezetében, ellátogatnak a környező intézményekbe, parkokba. Tevékenyen részt vesznek óvodai környezetük formálásában, a csoportszobában, az udvaron, a kertben. Részt vesznek külső előadók által szervezett foglalkozásokon, megismerik környezetük védelemre érdemes területeit. Szimulációs játékban elevenítik fel élethelyzeteiket (család, felnőttek munkája stb.) Olyan tevékenységekben vesznek részt, amelyek során

lehetőségük van megfigyelésre, konstruálásra, kreatív gondolkodásra, ahol észrevehetik az azonosságokat, különbözőségeket, összehasonlítanak, számolnak, mérnek. Az óvónő irányításával kísérleteket végeznek. Részt vesznek az óvodapedagógus által irányított összehasonlításokban, válogatásokban, rendezésekben. Gyakorolják a tárgyak, személyek megszámlálását. Megismerkednek a relációkkal a mennyiségek összehasonlítása, összemérése során. Szabad játéktevékenység, mozgás, - és irányított mozgásfejlesztés közben információkat gyűjtenek testük térbeli viszonyairól. A tevékenységek közben a gyermekek megismerik a tárgyak tulajdonságait (anyag, forma, szín, nagyság, tömeg). Összehasonlításokat végeznek szabadon, egy-egy tulajdonság alapján. Tapasztalatokat szereznek a geometria területén: térben és síkban építenek és tájékozódnak, tevékenységeket végeznek tükörrel, képzetük van a szimmetriáról.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Tudja nevét, születési idejét, lakása címét, szülei nevét és foglalkozását.
- Megnevezi a napszakokat, évszakokat, a hét napjait.
- Különbségeket tesz az évszakok között, ismeri az egyes évszakok jellegzetességeit.
- Ismeri az évszakok, az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.
- Kísérletek, megfigyelések hatására képes egyszerű ok-okozati összefüggések megértésére, változások megnevezésére, problémák megoldására.
- Felismer néhány állatot, növényt és azok jellemzőit.
- Gyakorlott az elemi gyalogos közlekedési szabályok betartásában.
- Ismeri a környezetében lévő intézményeket, természeti helyeket.
- A tárgyak, jelenségek közötti összefüggéseket felismeri.
- Kialakult a testsémája, elemi ismeretei vannak önmagáról.
- Tudomása van hazájáról és más nemzetekről, tudja, hogy ő hova tartozik, ismeri a magyar jelképeket.
- Megismeri, rendben tartja, óvja, védi, gondozza közvetlen környezetét!
- Biztonsággal felismeri az alapszíneket és néhány árnyalatukat.
- Tud tárgyakat, személyeket, halmazokat tulajdonságaik szerint megnevezni, összehasonlítani, válogatni, sorba rendezni, összemérni, párosítani különböző szempontok, szabályok szerint.
- Gyűjtő fogalmakat ismer, képes ismereteit szempontok szerint rendezni.
- Sorozatokat alkot mennyiségi tulajdonság szerint.

- Irányított összehasonlításra képes.
- Számfogalma megalapozott, tő-és sorszámneveket megkülönböztet, óvodás kor végére biztonsággal eligazodik 6-os számkörben.
- Kognitív fejlettségét a képi gondolkodás, az elemi fogalmi gondolkodás képessége jellemzi.
- Ismereteit, gondolatait képes érthetően megfogalmazni, tud ítéleteket alkotni, következtetéseket levonni.
- A sajátos nevelési igényű gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.

3.1.8. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Cél:

- A munkavégzéshez szükséges képességek, készségek kialakítása.
- A tevékenységek erősítsék a gyermekek pozitív személyiség jegyeit (kitartás, felelősség, önállóság, kötelességteljesítés, tolerancia).

Óvodapedagógus feladatai:

- Teremtse meg a nyugodt légkört, a megfelelő helyet, elegendő időt az aktív munkavégzéshez!
- Biztosítson lehetőséget az önálló, önkéntes, érdeklődésnek megfelelő munkavégzésre, melyhez biztosítson megfelelő eszközöket!
- Vegye figyelembe az egyéni sajátosságokat, hogy minden gyermek képességeinek megfelelő munkalehetőséget kapjon!
- Erősítse a gyermekben a belső motiváció kialakulását, érzékeltesse a játéktól eltérő sajátos vonásokat!
- Ismertesse meg a gyerekekkel a munkaeszközöket, azok célszerű és szakszerű használatát!
- Mutassa be a munkafolyamatokat és használjon a szakkifejezéseket!
- Érzékeltesse a gyermekekkel a kötelességteljesítés fontosságát!
- Nevelje a gyermekeket a saját és mások munkájának megbecsülésére, elismerésére!
- Folyamatos fejlesztő értékeléssel növelje a gyermek önbizalmát, érzelmi ráhangolódását, társai elismerését!

- Tartsa szem előtt a gyermek önként vállalt feladatainak végzése során, hogy a gyermek megélje a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet!
- Érje el, hogy a gyermeknek igényévé váljon a környezet rendjének megőrzése, illetve a játékeszközök, munkaeszközök megóvása!
- Előzze meg a balesetveszélyes helyzeteket, és erre hívja fel a gyermekek figyelmét is!
- Ismertesse meg a pedagógiai munkát segítő dolgozókkal, a csoportjában folyó gyermeki munkajellegű tevékenységeket, irányításuknak módját!
- Biztosítson betekintést, tájékoztatást a szülőknek az óvodában folyó gyermeki munkajellegű tevékenységről, ezzel is segítve az óvodai és a családi gyermekmunkák összehangolását!
- Gondoskodjon arról, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek aktívan kapcsolódhassanak a tevékenységekbe!

Alapelveink:

- A gyermekek egyéni képességeinek, fejlettségének figyelembevétele, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű gyermekekre
- Az eszközök használata során a balesetek megelőzése
- Cselekvő tanulással a gyermekek munkához való pozitív hozzáállásának ébren tartása

Óvodásaink tevékenységei:

Óvodásaink a következő munkajellegű tevékenységeket végzik: önkiszolgálás, fogkrémosztás, naposi munka, környezet rendjének megőrzése, alkalmi megbízások, segítség a felnőtteknek, növénygondozás, állatgondozás, környezetgondozás.

Testápolás során rendeltetésszerűen és egyre önállóbban használják a tisztálkodási eszközöket, amelyeket használat után a helyükre tesznek.

Naposi munka során megtanulják a terítés sorrendjét, hajtogatják a terítőt és szalvétát, leszedik és letörlik az asztalt, étkezés után összeseprik a morzsát.

Öltözködéskor fokozatosan tanulnak meg megfelelő sorrendben öltözni, vetkőzni, gombolni, cipzárzni, cipőt fűzni és kötni, ruhadarabjaikat összehajtogatni, megfelelő helyre tenni, és rendet tartani az öltözőben.

A környezet rendjének megőrzése érdekében elrakják a játékokat, segítenek a szoba átrendezésében. Részt vesznek az esztétikus környezet kialakításában. A növény és

állatgondozásba bekapcsolódnak: öntözik a virágokat, felnőttekkel együtt etetik az állatokat, tisztítják helyüket életkoruknak megfelelő módon.

Az udvaron is ismerik a játékok helyét, rendet tartanak környezetükben. Gondozzák a virágos kertet: gereblyéznek, ültetnek, öntöznek, gyomlálnak. Ősszel segítenek a száraz falevelek összegyűjtésében, komposztálásában, madáretetésben. Alkalmoszerű munkákat, megbízatásokat vállalnak.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek képes az óvodai munkafeladatok önálló elvégzésére.
- A rábízott feladatokat felelősségtudattal, kitartással teljesíti.
- Képes ismétlődő munkajellegű feladatok önálló megszervezésére.
- Ismeri a munkaeszközöket, azok célszerű használatát.
- A sajátos nevelési igényű gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.

3.2. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Cél:

- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése, valamint az iskolai élet alapozó szakaszához, az új környezetbe való beilleszkedéshez szükséges készségek és képességek fejlesztése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Szervezze meg a volt óvodások, első osztályosok visszalátogatását az óvodába!
- Látogassa meg a gyermekeket az iskolákban, kérjen visszajelzést az iskolákból!
- Szervezze meg, és vigye el a nagycsoportosokat iskolalátogatásra, lehetőség szerint vegyenek részt a gyermekek egy iskola nyitott programján!
- Felelősségteljesen, a szakszolgáltatókkal közösen tegyen javaslatot az egyes gyermekek iskolakezdéséről, és erről konzultáljon a szülőkkel is!
- A szülők kérésére segítse a tájékozódásukat az iskolákról, és informálja őket a beiratkozásról!
- Az SNI gyermekek számára szakemberek segítségével nyújtson megfelelő segítséget az iskolakezdéshez

- A tehetséges gyermek szüleit - szakemberek segítségével -, segítse olyan iskolatípus megválasztásában, ahol a gyermek kiemelkedő, és speciálisképességei kibontakozhatnak!

Alapelveink:

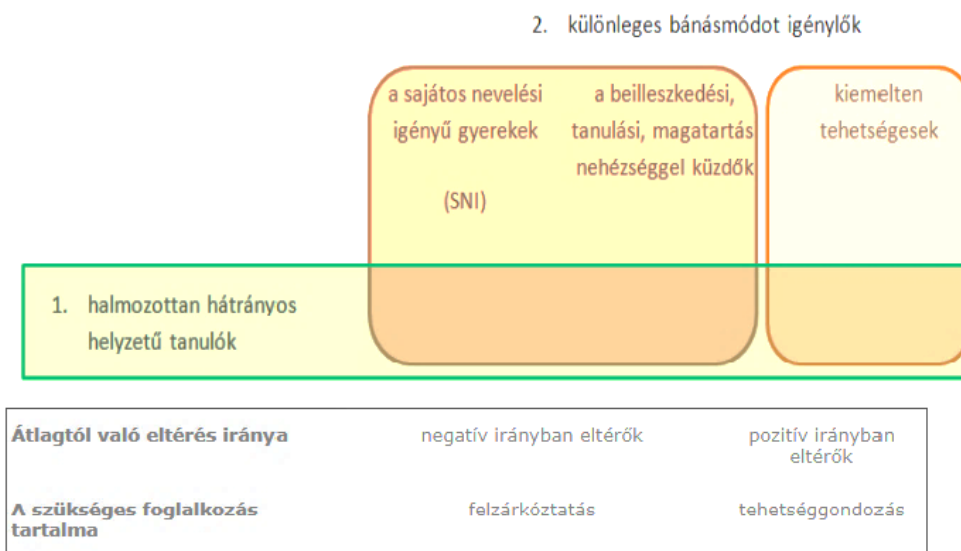
- A családi neveléssel összhangban a gyermek pozitív ráhangolása az iskolára.
- A családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartása.
- Az óvodába lépéstől a feladat folyamat jellegének szem előtt tartása.
- A gyermekek érési folyamatának, fejlettségi szintjének figyelembevétele a rugalmas iskolakezdéshez.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére a pedagógiai program fejezeteinek végén található.

3.3. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

- *különleges bánásmódot igénylő gyermek:*
  - sajátos nevelési igényű gyermek
  - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
  - kiemelten tehetséges gyermek
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint ***hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű*** gyermek

3.3.1. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ELLÁTÁSA

Cél:

- Inkluzív pedagógiai szemlélet kialakítása, melyben megvalósul az integráltan nevelhető- oktatható Autizmus spektrum zavarral élő, hallássérült és a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása, óvodai nevelésbe történő integrálása, minden területen speciális gondozása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Alakítson ki a gyermek állapotához igazított biztonságos, átlátható mozgás- és életteret!
- Segítse a gyermekeket önkiszolgáló munkájuk elsajátításában, ismertesse meg a tárgyak helyeivel, biztonságos, rendeltetésszerű kezelésükkel, adjon lehetőséget a sok gyakorlásra!
- Forduljon a sajátos nevelési igényű gyermekek felé értő figyelemmel, elfogadással!
- Segítse egy befogadó közösség kialakítását, melyben megismerik és elfogadják egymást, tekintse a sajátos nevelési igényű gyermekek jelenlétét természetesnek!
- Támogassa a gyermekek önállósági törekvéseit, a fejlesztésben építsen a gyermekek meglévő képességeire.
- Helyezzen hangsúlyt a gyermekek személyiségfejlesztésére, támaszkodjon arra, hogy egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet!

- Szervezzen olyan tevékenységeket, melyben a gyermekek együttműködve vesznek részt, és amelyek igazodnak képességeikhez, készségeikhez, a sokoldalú tapasztalatszerzés mellett nyújtson élményeket!
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni optimális terhelhetőségét!
- Az egyéni fejlesztési terv elkészítésénél konzultáljon az utazó gyógypedagógussal és vegye figyelembe az utazó gyógypedagógus fejlesztési tervét.
- A gyermekek fejlődését folyamatosan kövesse nyomon, vezesse az ehhez szükséges dokumentációkat!
- Példamutató, elfogadó magatartásával segítse a pedagógiai asszisztenst, dajkákat az egyéni bánásmód alkalmazásában, támogassa, egyénre szabott feladatok meghatározásában!
- Empátiával, toleranciával törekedjen a szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítására.
- A gyermek fejlődése érdekében az óvodapedagógus segítse az összehangolt együttműködést a családdal és az utazó gyógypedagógussal!

Hallássérült gyermekeknél

- Készüljön fel a hallássérült gyermek fogadására: tájékozódjon a speciális témában, kérjen információt a gyermek fejlődéséről a gyógypedagógustól, találkozzon a gyermekkel és a szülőkkel, gyűjtsön információkat a szülőktől!
- Készítse fel a csoportját a hallássérült gyermek fogadására!
- Tájékoztassa a csoportjába járó gyermekek szüleit a hallássérült gyermek csoportba kerüléséről!
- Vonja be az ép gyermekeket a sérült gyermek játékába, egyéb tevékenységébe!
- Segítse a gyermek önállósodását!
- Korszerű pedagógiai módszerekkel segítse kifejező beszéde, beszédértése fejlesztését, szókincse bővítését!
- Tekintse fő feladatának a nyelvi kommunikáció megalapozását, megindítását, fejlesztését a gyermek beszédállapotának függvényében!
- Beszédstílusa legyen artikulált, megfelelő hangerejű, dallamos, szélsőségektől mentes tempójú!
- Vegye igénybe a beszédértést, vagy konkrét megnyilvánulást segítő eszközrendszert!
- Tanulja meg a hallókészülék használatát, egyénre szabottan segítsen a hallókészülékek kezelésében, karbantartásában!
- A hallássérült, nagyothalló gyermek nevelésében törekedjen a szemkontaktus

felvételére, metakommunikációval kísért verbális utasításra, adjon sok lehetőséget a szájról történő olvasásra a gyermek szemben történő elhelyezésével!

- Biztosítson lehetőséget az utánzásra, a többszöri gyakorlásra!
- Adjon lehetőséget a szülőknek a csoportfoglalkozások látogatására!
- A fejlesztésbe vonja be a meglévő ép, vagy kevésbé sérült funkciókat a hiányok pótlására!
- Segítse a hallássérült, nagyothalló gyermeket a társas, szociális helyzetek megtapasztaltatásában!
- A fontos információkat a gyermek felé fordulva ismételje meg, szükség esetén fogalmazza át, vagy segítse a megértést bemutatással!
- Ügyeljen arra, hogy mondanivalóját a gyermekhez közel mondja, és közben ne legyen nagy zaj, törekedjen a normál hangerejű tiszta beszéd megtartására!
- A nehezen érthető kiejtéssel beszélő gyermeket ne szakítsa félbe, de azt se színlelje, hogy megértette. Szükség esetén rajzoltassa le, mutattassa meg, tegyen fel eldöntendő kérdést, esetleg kérdezze meg gyermektársait!
- Működjön együtt folyamatosan a különböző szakemberekkel, vegye igénybe az átlagostól eltérő szolgáltatást!
- Kirándulásokon, rendezvényeken, sétákon ügyeljen arra, hogy lehetőleg a közelében haladjon a hallássérült gyermek, vagy legyen egy megbízható párja, aki tudja közvetíteni az óvónői utasításokat!
- Biztosítsa a szakértői szakvéleményben rögzített, a jogszabályban meghatározott rehabilitációs órakeretet!
- A gyermek rugalmas beiskolázásának érdekében vegye figyelembe az egyéni fejlettségi szintet, és a speciális szakemberek véleményét!
- Segítse a szülőket a gyermekek speciális sajátosságainak elfogadásában!

Autizmus spektrum zavarral élő gyermekeknél

- Készüljön fel az Autizmus spektrum zavarral élő gyermek fogadására: tájékozódjon a speciális témában, kérjen információt a gyermek fejlődéséről a gyógypedagógustól, találkozzon a gyermekkel és a szülőkkel, gyűjtsön információkat a szülőktől!
- Készítse fel a csoportjába járó gyermekeket arra, hogy a gyermek viselkedése, szokatlan, kirívó lehet.
- Tájékoztassa a csoportjába járó gyermekek szüleit a gyermek csoportba kerüléséről!
- Fokozottan törekedjen az érzelmi biztonság megteremtésére: tegye számára

kiszámíthatóvá a tevékenységek ismétlődését!

- Hívja fel a gyermek figyelmét a következő tevékenységre!
- Vonja be az ép gyermekeket a sérült gyermek játékába, egyéb tevékenységébe!
- Segítse a gyermek önállósodását, speciális módszerek, kártyás eszközök segítségével!
- Korszerű pedagógiai módszerekkel segítse, hogy a gyermek alkalmazza a kommunikációs, metakommunikációs eszközöket!
- Beszédstílusa legyen artikulált, megfelelő hangerejű, konkrét, rövid, tömör, szélsőségektől mentes!
- Vegye igénybe a tanulási folyamatokat segítő eszközrendszert, a gyógypedagógus együttműködésével.
- Biztosítson lehetőséget az utánzásra, a többszöri gyakorlásra, alakítson ki elkülönített külön kis sarkot a félre vonulási igényéhez!
- Adjon lehetőséget a szülőnek a csoportfoglalkozások látogatására!
- Segítse a gyermeket a társas, szociális helyzetek megtapasztaltatásában!
- A fontos információkat a gyermek felé fordulva ismétlje meg, segítse a megértést kártyák, képek bemutatásával!
- Működjön együtt folyamatosan a különböző szakemberekkel, vegye igénybe az átlagostól eltérő szolgáltatást! (gyógypedagógus)
- Adjon lehetőséget a tevékenységek megválasztásához, választó tábla segítségével!
- Kirándulásokon, rendezvényeken, sétákon ügyeljen arra, hogy lehetőleg a közelében haladjon a gyermek!
- Biztosítsa a szakértői szakvéleményben rögzített, a jogszabályban meghatározott rehabilitációs órakeretet!
- A gyermek rugalmas beiskolázásának érdekében vegye figyelembe az egyéni fejlettségi szintet, és a speciális szakemberek véleményét!
- Segítse a szülőket a gyermek speciális sajátosságainak elfogadásában!
-

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő:

- Készüljön fel a gyermek fogadására: tájékozódjon a speciális témában, kérjen információt a gyermek fejlődéséről a gyógypedagógustól, találkozzon a gyermekkel és a szülőkkel, gyűjtsön információkat a szülőktől!
- Készítse fel a csoportjába járó gyermekeket arra, hogy a gyermek viselkedése, szokatlan, kirívó lehet.
- Kiemelt figyelemmel és folyamatosan támogassa a társas kapcsolatainak alakulásában,

a csoportba való beilleszkedésében.

- Tájékoztassa a csoportjába járó gyermekek szüleit a gyermek csoportba kerüléséről!
- Fokozottan törekedjen az érzelmi biztonsága megteremtésére: tegye számára kiszámíthatóvá a tevékenységek ismétlődését!
- Gyógyszersedés esetén vegye figyelembe a gyermek esetleges viselkedés változásait!
- Kirándulásokon, rendezvényeken, sétákon ügyeljen arra, hogy lehetőleg a közelében haladjon a gyermek!
- Biztosítsa a szakértői szakvéleményben rögzített, a jogszabályban meghatározott rehabilitációs órakeretet!
- A gyermek rugalmas beiskolázásának érdekében vegye figyelembe az egyéni fejlettségi szintet, és a speciális szakemberek véleményét!
- Segítse a szülőket a gyermek speciális sajátosságainak elfogadásában!

Szülők feladata:

- A gyerek fejlődése érdekében működjenek együtt a gyermekükkel foglalkozó valamennyi szakemberrel!

Alapelveink:

- A gyermekek alapvető jogainak tiszteletben tartása, sajátos szükségleteinek, egyéni állapotának megfelelő elvárás, segítségnyújtás
- A befogadó, elfogadó közösség támogató odafordulása
- Érzelmi, akarati, szociális, kommunikációs képességek kiemelt fejlesztése
- A szakemberekkel, családdal történő folyamatos együttműködés.

Óvodásaink tevékenységei:

Egyéni képességeiknek, szintjüknek megfelelően bekapcsolódnak minden óvodai tevékenységekbe, abban saját fejlődési ütemüknek, önállósági szintjüknek, terhelhetőségüknek megfelelően vesznek részt.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képes a csoportba beilleszkedni.
- Egyéni szintjének megfelelően képes az együttműködésre, az együtt- haladásra speciális szakemberek segítségével.

- A sajátos nevelési igényű gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.
- a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

3.3.2. BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSZAVAROS GYERMEKEK ELLÁTÁSA

Cél:

- Hatékony nevelői befolyásolás, ami támaszt nyújt a gyermekek fejlődési sajátosságaihoz igazodva, az aktuálisan fejlődő pszichikus funkciók kibontakozásához, gyakorlásához, megváltoztatásához. A fejlesztés lehet: prevenció, korrekció és tehetséggondozás. A fejlesztés az egyes gyermek életkori, egyéni sajátosságaiból indul ki, a gyermek szükségleteihez, fejlődési üteméhez igazodik.

Óvodapedagógus feladatai:

- A BTM-el küzdő gyermekek számára készítsen egyéni fejlesztési tervet a szakértői vélemény, saját megfigyelései, mérései és a szülőktől kapott információk alapján.
- Fokozottan építsen a gyermekek erősségeire, egyéni érdeklődésére, előzetes tapasztalataira!
- A gyermekkel foglalkozó szakemberekkel folytasson szakmai párbeszédet szervezett formában és szükség esetén alkalomszerűen.
- Biztosítsa a cselekvésbe ágyazott, változatos módszerekkel történő tapasztalatszerzést, ösztönözze próbálkozásra a gyermeket.
- Kiemelten törekedjen a minősítés nélküli, elfogadó attitűd kialakítására.
- A gyermekek teljesítményét az önmagukhoz képest történő fejlődés alapján értékelje, törekedjen a pozitív megerősítésre.

Fejlesztőpedagógus feladatai:

- A szakértői vélemények fejlesztési javaslatai alapján készítsen egyéni fejlesztési terveket, amiket félévente értékeljen.
- A bemeneti fejlesztési szintek megállapításához végezzen hospitálást, konzultáljon az óvodapedagógusokkal, ismerje meg a gyermekek anamnéziséjét és a fellelhető információkat a csoport dokumentációjából.
- Végezzen MSSST vizsgálatot, majd szükség szerint kontroll vizsgálatot.

- A gyermekek fejlesztését órarend szerint végezze, összehangolva a szakszolgáltatókkal és az óvodapedagógusokkal.
- Alakítson ki pozitív érzelmi kapcsolatot a gyermekekkel, a foglalkozások során vegye figyelembe a gyermekek aktuális érzelmi állapotát, teherbíró-képességét!
- Fejlessze rendszeresen a gyermekeket egyéni, páros, és kiscsoportos formában!
- Építsen a gyermekek érzelmi motivációjára, keltse fel érdeklődésüket!
- A foglalkozásokon alakítson ki befogadó szeretetteljes környezetet, személyes kapcsolatot!
- A használt tárgyi felszereléseket a gyermekek számára hozzáférhetővé, biztonságos módon helyezze el!
- Alkalmazzon inkluzív pedagógiai módszereket és differenciált bánásmódot minden gyermeknél, építsen a pozitív megerősítés hatására!
- Igazodjon – a fejlesztések ütemezésénél – a gyermek napirendjében szereplő egyéb tevékenységekhez, vegye figyelembe a gyermek alapszükségeit!
- Kövesse tervszerűen a gyermek fejlődését, a fejlődést írásban rögzítse!
- Szakszolgáltatói megbeszéléseken folytasson szakmai párbeszédet a gyermekek fejlődéséről.
- Konzultáljon az óvodapedagógusokkal, szakszolgáltatókkal, intézményvezetővel.
- Fejlesztő pedagógiai tevékenységét más szakemberekkel (pszichológus, gyógypedagógus, logopédus) összehangoltan végezze!
- Szükség esetén vegye fel a kapcsolatot intézményen kívüli szakemberekkel (gyógypedagógus, szakszolgálat, szakértői bizottság, gyermekpszichiáter)
- Diagnosztikus és kompetencia körét meghaladó eseteknél irányítsa a gyermekeket speciális szakemberhez!
- Tájékoztassa a szülőket a fejlesztés megkezdéséről, biztosítson lehetőséget fogadóórára.
- Az óvodapedagógusok segítségével közvetett módon, folyamatosan tájékoztassa a szülőket a gyermekek fejlődéséről, lehetőség szerint vonja be őket a fejlesztésbe!

Alapelveink:

- A gyermek érési folyamatának, életkori és egyéni sajátosságainak, aktuális fejlettségi szintjének figyelembe vétele
- A játékosság és komplexitás érvényesülése a fejlesztési folyamatban
- Differenciált bánásmód, egyéni képességeknek, adottságoknak, a fejlődési ütemnek,

szociokulturális helyzetnek megfelelően

- Elfogadás, bizalom, szeretet, empátia
- Fejlődést támogató értékelés

Óvodásaink tevékenységei:

- Óvodásaink a fejlesztő foglalkozások során az alábbi tanulási formákban tevékenykednek:
  - mozgásra épülő tanulási folyamat, tapasztalatszerzés
  - tervezett, irányított játékos tapasztalatszerzés, megfigyelés, tanulás
  - tevékenység közben történő probléma - és feladatmegoldás
  - kérdésekre-válaszokra épülő ismeretszerzés
  - utánzásos minta és modellkövetés, magatartás és viselkedéstanulás

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermek önmagához képest a korábban elmaradást mutató részképességében fejlődést mutat.
- Reális önismereten alapuló pozitív énképpel rendelkezik
- Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- Cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni

- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében,
- feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív -
- elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának,
- önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3.3.3. TEHETSÉGSEGÍTŐ PROGRAM

Tehetség definíciója

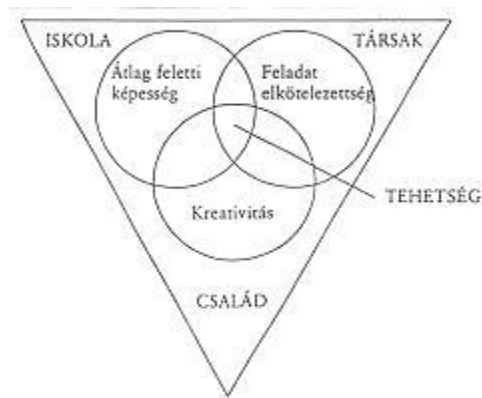
A tehetség az a veleszületett adottságokra épülő, sok gyakorlással, céltudatos fejlesztés segítségével kibontakoztatott képesség, mely közben a gyermek egy vagy több területen az átlagost messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni. (Harsányi 1988)

A tehetség felismerhető a gyermekek átlagon felüli kognitív képességeiben, átlagot meghaladó speciális képességeiben, a feladat iránti erős motivációban, elkötelezettségében,

A tehetség értelmezése intézményünkben

- Az óvodás korú gyermek tehetségének korai felismerése és gondozása, a kibontakozás és az akadálytalan fejlődés alapfeltétele.
- A korai felismerés nem feltétlenül a gyermek életkorára, hanem a gyermeki tehetség megjelenésének időpontjára is vonatkozik.
- Az óvodáskorban a tehetség remény, ígéret hajlam.
- A tehetségek azonosításához speciális képességeket meghatároztunk mozgás, kognitív képességek, zenei és vizuális képességek kapcsán.(hosszútávú memória, vizuális képességek, fantázia, magas fokú kreativitás, humorérzék...)

Tehetség modell: (Czeizel-Renzulli Mönks)

Célok:

- Segítsük a tehetség kibontakozását, a gyermekek személyiségének optimális fejlődését. Megelőzzük a tehetségígéretesek elkallódását, és felismerjük az alul teljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket.
- A tehetségazonosítással megtalálni a tehetségígéretes gyermek kiemelkedő adottságait, erősségeit és gyenge oldalait.
- A tehetségígéretes gyermekeknek a mindennapi tanulási és nevelési tevékenységekben komplex fejlesztése, fejlődésének nyomon követése.
- Minél több tevékenységben minden gyermek kipróbálhassa magát.
- A tehetségek segítése csoportban és műhelyben valósuljon meg.

Óvodapedagógus feladatai csoportban:

- Teremtse meg az elfogadó, biztonságos, alkotó szabadság, merészség légkörét!
- Kínáljon fel sokféle lehetőséget tapasztalatszerzésre!
- Tartsa szem előtt a gyermekek életkori sajátosságait!
- Olyan tevékenységeket ajánljon fel, vagy szervezzen, amelyek a gyermekek speciális igényeinek, érdeklődésének, kreativitásának, életkori sajátosságainak megfelelőek!
- Fokozottan figyeljen a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre (SNI, BTM, HH, V) gyermekekben a rejtett tehetség lehetőségére!
- Pedagógiai megfigyelésekre alapozva találja meg minden gyermekben az erős oldalt, fejlessze a gyenge oldalt!
- Erősítse a gyermekek önértékelését, önbizalmát!
- Tartsa szem előtt a kreativitás fejlesztését minden gyermeknél!
- Fejlessze együttműködő képességüket, társas kapcsolataikat, kommunikációjukat modern tanulás szervezési formákban vagy egyénre szabott technikákkal!

- A tehetségazonosítást évente minden gyermeknél végezze el a tulajdonságlista alapján, mely a gyermek személyiséglapjának része!
- Intézményen belül kövesse nyomon a tehetséget mutató gyermekek fejlődését, megfigyelésekkel, beszélgetésekkel!
- Vezesse folyamatosan a tehetségsegítő program dokumentációját!
- Projekt tervében mindig jelenjenek meg a tehetség ígéretes gyermek fejlesztésére irányuló tevékenységek!
- Tegye lehetővé a gyermekek részvételét más csoportok programjain, tehetség fejlesztő tevékenységein 5 éves kortól!
- Szervezzen párhuzamos tevékenységeket csoportjában!
- Teremtsen lehetőségeket a tehetséges gyermek óvodában, óvodán kívüli megmutatkozására! (rajzpályázat, sportverseny, szívvvers,)
- Folyamatosan képezze magát és vegyen részt célirányos továbbképzéseken is!
- Nyújtson példát és segítse a pedagógiai munkát segítőket a tevékenységekben való fokozott részvételben!
- Tájékoztassa a szülőket a tehetségsegítő programról! (szülői értekezleten, fogadó órán)
- Alakítson ki a szülőkkel együttműködő kapcsolatot, vonja be, nyerje meg az együttműködésre!
- Segítse a szülőt a tehetség ígéretet mutató gyermekek megfelelő iskolába való irányításában!

Óvodapedagógus feladatai műhelyben:

- Kollegáival együttműködve végezze a tehetség azonosítást, tervezze, szervezze és valósítsa meg a műhelyek foglalkozásait.
- Készítsen tehetségsegítő műhely programtervet, melyet nevelési év végén értékeljen!
- Szervezzen és valósítson meg élményszerző gazdagító programokat!
- Részesítse előnyben a következő speciális képességet fejlesztő tevékenységeket:
  - **Mozgó Manók** (ovi foci, labdajátékok, ügyességi játékok, korcsolya, KRESZ pálya)
  - **Felfedezők** (múzeumlátogatások, Állatkert, kirándulások, fizikai kísérletek)
  - **Ügyes Kezek** (folyamatosan megújuló technikák alkalmazása, esztétikai élménynyújtás, kiállítások megtekintése)

- **Táncos Lábak** (hangszerekkel, néptánc alaplépésekkel való megismertetés, élő zenei élménynyújtás)
- **Csicsergők** (mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás)
- Teremtsen lehetőséget a műhelyek bemutatkozására szülőknek vagy az óvodának!

Alapelveink:

- Gyermek eltérő fejlődési ütemének és egyéni sajátosságának szem előtt tartása.
- Esélyegyenlőség megteremtése.
- A gyermeki személyiséget, különbözőséget, elfogadás, szeretet, tisztelet, megbecsülés, bizalom övezi.
- Gyermek segítése saját értékeinek felfedezésében.
- Rugalmasság a napirendben, tevékenység megszervezésében.
- Játékosság és komplexitás érvényesülése a tanulási folyamatokban.
- Tehetségazonosítás egységes értelmezése, eredmények felhasználása.
- Minden gyermekre érvényesség és alkalmazhatóság.
- Minden óvónő, aki tehetséggondozást végez, egyben mentor is.

Óvodásaink tevékenységei csoportban és műhelyekben:

Olyan tevékenységek közül választhatnak és vehetnek részt, melyben érdeklődésük teret kap. Egyéni, mikro csoportos, csoportos cselekvéses formában, az élményeiket feldolgozhatják, természetes kíváncsiságukat kielégíthetik. Sokféle lehetőséggel és eszközzel kibontakoztathatják általános és speciális képességeiket, kreativitásukat. A csoportban lehetőségük van párhuzamosan a tehetségfejlesztésre és a szabad játékra. Részt vesznek tervezett, szervezett, vagy spontán létrejött tevékenységekben, amelyben folyamatos tapasztalatszerzésre van lehetőségük. Óvodán kívül is élményszerző programokon vehetnek részt. Megmutathatják képességeiket versenyeken, pályázatokon való részvétellel.

Várható eredmények gyermeknél, szülőnél, óvodapedagógusoknál:

- Minden gyermek személyisége sokoldalúan fejlődik, a tehetséges, a szunnyadó, alulteljesítő tehetséges gyermek erős és gyenge oldala egyaránt folyamatosan fejlődik és óvodáskor végére kiegyensúlyozottá válik.

- Fejlődik szociális érzékenységük, teret kapnak önkifejező és önérvényesítő törekvéseiknek.
- Kialakul kezdeményező készségük, önként vállalnak tevékenykedést, melynek során kiemelkedő teljesítményre lesznek képesek.
- A gazdagító programok beépülnek az óvoda mindennapjaiba.
- A szülővel együttműködő magatartás alakul ki, tovább támogatják gyermeküket, tehetségük kibontakozásában
- Folyamatos szakmai innováció valósul meg a pedagógusok részéről.

3.3.4. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Cél:

- A gyermeki szükségletek és jogok érvényesítése valamennyi gyermek számára, figyelembe véve az esélyegyenlőség, differenciálás, és az egyéni bánásmód elvét.

Óvodapedagógus feladatai:

- Ismerje a gyermeki jogokat, az adatvédelmi és titoktartási törvényben leírtakat és azokat tartsa be!
- Képviselje a gyermekek érdekeit!
- Végezzen prevenciós feladatokat! (életvitel, életvezetési programok elemeinek beépítése az egészséges életmódra nevelés feladataiba, szülői értekezletek témáiba)
- Alakítson ki olyan légkört, amely csökkenti annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek bármilyen oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön! Kerülje a jogellenes elkülönítés valamennyi formájának kialakulását, fenntartását!
- Alkalmazza a befogadó nevelés módszereit!
- Olyan pedagógiai módszereket alkalmazzon, amivel nem sérti az esélyegyenlőség követelményét!
- Minden gyermek részére a fejlődéséhez, képességeik, kibontakoztatásához, integrációs felkészítéséhez biztosítsa a szükséges feltételeket!
- Állapítsa meg a képességeik kibontakoztatásának akadályait.
- Érvényesítse fokozottan az egyenlő bánásmód, az egyénre szabott, differenciált fejlesztés és a szegregációmentesség elvét a nevelés minden területén a fejlesztő pedagógussal, és a pszichológussal!

- Ismerje fel a gyermeki problémákat, a hátrányos (HH), halmozottan hátrányos (HHH), veszélyeztetett helyzet, BTM, SNI okozta tüneteket, körülményeket és jelezze a gyermekvédelmi felelősnek, konzultáljon vele a megoldási lehetőségekről!
- Kísérje fokozottabb figyelemmel a gyermekek fejlődését, különösen az érzelmi, értelmi fejlődés, a mozgásfejlődés, a beszédfejlődés, erkölcs-akarati tulajdonságok területén.
- Szükség szerint vegye igénybe az óvodai szakszolgáltatók, vagy szakszolgáltató intézmények, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat X. kerületi Tagintézmény, Bárka Kőbányai Humán Szolgáltató Központ, gyermekotthonok, egészségügyi, szociális intézmények, Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Diákotthon és Gyermekotthon segítségét! Törekedjen a folyamatos és kölcsönös kapcsolattartásra, együttműködésre!
- Kérjen segítséget, a Bárka Kőbányai Humán Szolgáltató, jelezze, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni!
- Gyermekbántalmazás esetén jelezzen a Bárka Kőbányai Humán Szolgáltató Központnak!
- A napi nevelőmunkája során valósítsa meg a felzárkóztatást és a tehetséggondozást!
- Kísérje figyelemmel a gyermekek hiányzásait, szükség szerint jelezzen a vezetőnek!
- Figyeljen fel a családban jelentkező gondokra! A családok anyagi helyzetének megfelelően javasolja és segítse elő a különböző támogatáshoz való hozzájutást!
- Ismerje meg a gyermekek körülményeit. Készítsen feljegyzéseket a veszélyeztetett gyermek életkörülményeiről, ha változás következett be, illetve, ha bármilyen jelzés, intézkedés történt, azt írásban regisztrálja, és jelezze a gyermekvédelmi felelősnek!
- Ismerje meg a gyermekek testi, pszichikus, mentális fejlettségét, a fejlődést folyamatosan kísérje figyelemmel.
- A pedagógiai munkát segítő munkatársakat tájékoztassa és nyújtson segítséget a gyermekek egyéni bánásmódjában!
- Tartsa tiszteletben a szülők emberi méltóságát és jogait!
- Törekedjen a szülőkkel együttműködő partneri kapcsolat kialakítására!
- Lehetőség szerint minden a gyermeket érintő intézkedés esetén tájékoztassa a szülőt!
- Támogassa a szülők által kezdeményezett, nevelési problémák megoldására irányuló összejöveteleket, kezdeményezéseket!

- Adjon konkrét tanácsot a szülőknek problémáik megoldási lehetőségeiről, a belső illetve külső szolgáltatások igénybe vételéről!
- Ha a szülő 18.00-ig nem jön az óvodába a gyermekéért, nem jelez az óvodába, valamint nem érhető el, akkor a törvényi előírás szerint járjon el: gyermeket vigye a Kőbányai Átmeneti Otthonba! A címről, a gyermek elérhetőségéről hagyjon jelzést az óvoda kapuján!
- Ha a szülő láthatóan ittasan, vagy bódult állapotban jön gyermekéért, megtagadhatja az átadást, többszöri előfordulás esetén értesítse a Gyermekjóléti Központot!
- A gyermeket a szülőn kívül csak írásos meghatalmazással vihetik el az óvodából!

Pedagógiai munkát segítő feladatai:

- Ismerje és tartsa tiszteletben a gyermek és a szülők jogait!
- Tartsa be a gyermekvédelemmel kapcsolatos etikai követelményeket, adatvédelem és titoktartás szabályait!

Alapelveink:

- A gyermekek törvényben meghatározott jogainak érvényesítése
- Az óvoda kiegészítő, segítő szerepének betöltése
- A gyermek érdekében folyamatos együttműködés a szülőkkel, intézkedés a szülő tudtával
- A családok belső konfliktusainak állásfoglalás nélküli kezelése
- A család tiszteletben tartása, a gyermekközpontú, és családorientált nevelés erősítése, és ezzel együttesen a család gyermek iránti felelősségének erősítése
- Tapintatos személyes kapcsolat kialakítása azon családokkal, akik segítséget kérnek, vagy láthatóan segítségre szorúlnak.
- Az etikai követelményeknek való megfelelés, a titoktartás érvényesítése időkorlátozás nélkül

Az óvodánkban folyó tevékenységeink, melyek elősegítik a gyermekvédelem hatékonyságát:

- Előzetes családlátogatás minden esetben, illetve indokolt esetben többször is
- Szülői értekezletek, nyílt napok, ünnepélyek, fogadóórák
- Óvodán kívüli élményszerzések
- Sportnapok

- Játszódelutánok
- Tehetséggondozás
- Gyermeki és szülői jogok ismertetése
- A csoportnaplóban, a személyiséglapon a gyermek fejlődésének nyomon követése.
- Logopédiai ellátás
- Utazó szurdopedagógusi ellátás, konzultációk
- Fejlesztő pedagógusi ellátás, pszichológusi szakszolgáltatás gyermekeknek, szülőknek

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Cél:

- A törvényi előírásoknak megfelelően, fenntartó által meghatározott módon az óvoda zavartalan működtetése, a gyermeklétszám biztosítása.

Óvodapedagógus feladatai:

- az óvodánk iránti keresletmegtartása
- a reális szülői igények kielégítése
- elégedettség mérése
- menedzselés
- szakmai és emberi nyitottság
- közös programok megvalósítása

Alapelveink:

- emberi és szakmai nyitottság
- rugalmasság

Az óvodai élet tevékenységeinek időkereteit a **napirend és a heti rend** biztosítja.

Melyek:

- a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységekben,
- a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, fokozatosan növekvő időtartamú tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

*A tervszerű tevékenységek **heti** felosztása*

A szervezett tanulást kötött és kötetlen formában valósítjuk meg, csoportos, mikrocsoportos és egyéni keretek között, kiemelt figyelemmel az SNI, hallássérült, autista, és a tehetséges gyermekekre.

Kötött	Mozgás
Kötött vagy kötetlen	Mozgásos fejlesztő játék Vers, mese A külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Óvodapedagógus feladatai:

- A heti rend összeállításánál legyen rugalmas!
- Biztosítson elég időt a gyermekeknek az ismeretek elmélyülésére, beépülésére.
- Törekedjen megfelelő időtartamú, de párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésére, szervezésére!

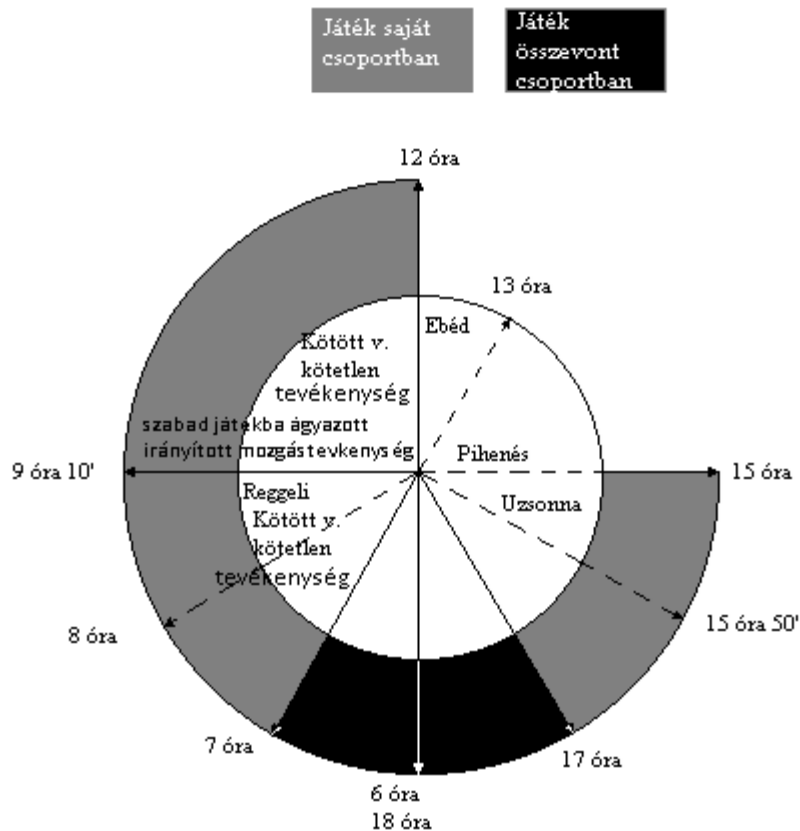
Napirend:

A napirend biztosítja a gyermekek számára a kiegyensúlyozott, nyugodt életritmust, érzelmileg biztonságot nyújt a gyermekeknek.

A napirendnek igazodnia kell a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel kell lennie a helyi szokásokra, igényekre.

A jó napirendet a folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi-és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

A csoportok önálló, folyamatos, rugalmas napirendjét az alábbi időkeretek között alakítják ki az óvónők.

Óvodapedagógus feladatai:

- A napirendet igazítsa a gyermekek különböző tevékenységeihez, szükségleteihez!
- Vegye figyelembe a helyi szokásokat, igényeket!
- Törekedjen a harmonikus arányok kialakítására, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét!

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermek a foglalkozásokhoz szükséges viselkedési formákat elsajátítja.
- Kialakulóban van szándékos figyelme, feladattudata és feladattartása.
- Képes az együttműködésre.
- Időbeli tájékozódó képessége alakulóban van.
- El tudja mondani élményeit, tapasztalatait.
- Megfelelő ismeretekkel rendelkezik, általánosan tájékozott.
- Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- Megszerzett ismereteit jártasság, készség szintjén tudja alkalmazni.
- az egészségesen fejlődő gyermekeknél megjelenik a szándékos bevézés és

- felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés;
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvétele;
- a cselekvő–szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van;
- azonosulnak az óvónő által meghatározott feladatokkal, kialakul bennük az igény, hogy a kapott feladatokat sikerrel oldják meg;
- megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása is, alapvető ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és az őket körülvevő környezetről;
- gondolataikat, érzelmeiket, egyéni élményeiket érthető formában fejezik ki
- A sajátos nevelési igényű gyermek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érheti csak el a fentiekben leírt fejlettségi szintet.

Csoportszervezési elvek

Cél:

- Lehetőség szerint minden gyermek egyéni fejlettségének megfelelő csoportba kerüljön.

Óvodavezető feladatai:

- Biztosítsuk a felmenőrendszer személyi és tárgyi feltételeit!
- Adjon szülőknek tájékoztatást a homogén és heterogén csoport sajátosságairól!
- Az SNI gyermekek lehetőleg egyenlő arányban legyenek a csoportokban!
- Biztosítsa a különleges bánásmódot igénylő gyermekeknek ellátását!

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek egyéni fejlődését folyamatában kövesse, fejlettségi állapotát objektíven állapítsa meg, véleményüket a szülők felé nyíltan közvetítsék!
- Vezesse folyamatosan a gyermekek fejlődésének nyomon követésének érdekében a jogszabály által előírt kötelező dokumentumokat!
- A szakszolgáltatókat vonja be a gyermekek fejlettségének megállapításába, a részképességek célzott fejlesztésébe, támaszkodjon véleményükre!

- Tegyen javaslatokat a szakszolgáltatók részképesség-fejlesztéséhez!
- A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez biztosítson megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységeket életkorának megfelelő napi- és hetirend szerint. Ezáltal is alakítson érzelmi biztonságot a gyermekben!
- Tervezze és szervezze a tevékenységeket harmonikus arányban, szem előtt tartva a játék kiemelt szerepét!
- Alkalmazza a napirend felépítésében a folyamatosság és a rugalmasság elvét!
- A gondozási feladatok során is építse kapcsolatát a gyermekekkel, segítse önállóságuk fejlődését!

Alapelveink

- Óvodán belül megközelítőleg azonos csoportlétszám.
- A lehetőségekhez képest a szülői igények figyelembevétele gyermekük csoportbeosztásában.

4.1. EGYÜTTMŰKÖDÉS A CSALÁDDAL

Cél:

- A családi nevelés erősítése; a család és az óvoda szoros együttműködésének elősegítése a gyermekek összehangolt nevelése érdekében.
- A gyermekük iránti felelősségérzet kialakítása, megtartása a szülőknél.
- A szülő az óvónőknél és a szakszolgáltatóknál támaszt és segítséget talál gyermeke fejlesztéséhez.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek egyénre szabott beszoktatását biztosítsa!
- A szülőket erősítse meg szülői szerepeikben!
- Alakítsa a család és az óvoda jó kapcsolatát, s ez váljék pedagógiai hatások forrásává!
- A gyermekeket érintő fontos kérdésekben kérje ki a szülők véleményét, vonja be őket a döntéshozatalba!
- A tudomására jutott információkat bizalmasan, tapintattal kezelje!
- Tájékoztassa a szülőket nevelési elképzeléséről, módszereiről!

- Hívja fel a szülők figyelmét gyermekük önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlődési folyamatára és fontosságára!
- A szülőkkel való kapcsolata az eredményesség érdekében legyen: személyes, folyamatos, bizalomra épülő, segítő, őszinte, partneri, együttműködő, a családi neveléshez visszacsatoló!
- Irányítsa a szülők figyelmét a befogadó nevelés fontosságára!
- Vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait!
- Az együttműködés során találja meg a hatékony segítségnyújtáshoz szükséges módszereket.
- Világosan, egyértelműen különítse el a dajka számára, mely esetekben kompetens, mely esetekben segítő a szerepköre a szülők felé!
- Ismerje meg, vegye figyelembe a család szokásait, s tapintatosan befolyásolja az egészséges életmód szokásainak kialakításában!
- A családokkal való kapcsolattartást tervszerűen végezze!
- Találja meg minden szülővel egyénileg is a kapcsolattartás legmegfelelőbb módját, legyen segítőkész a szülők és a gyerekek problémáinak megoldásában!
- Alkalmazza a fejlesztő beszélgetés technikáját!
- Kérésre adjon lehetőséget a szülővel történő bizalmas beszélgetésre, az óvodai étellel kapcsolatos visszajelzésekre, előre egyeztetett időpontban!
- Vegyen részt előzetes családlátogatáson, amely segítséget nyújt a nevelőmunkájához!
- A megvalósulás előtt legalább egy héttel értesítse a szülőket az óvodában várható eseményekről, melyeket készítsen elő, szervezze meg, bonyolítsa le!
- Szülői értekezleten válassza meg a témához illő szervezeti formákat, alkalmazzon megfelelő módszerkombinációkat és eszközöket, a téma többoldalú megközelítése, az érdeklődés felkeltése, fenntartása érdekében!
- A kiépített, jól működő kapcsolattartási módok jó színvonalát tartsa meg!
- Segítse elő a szülői közösségek kialakítását, rendezvények szervezésével!
- Jegyezze fel a gyermek személyiséglapján a szülővel történt beszélgetés objektív tartalmát!
- A szakszolgáltatói szolgáltatásban részt vevő gyermekek szüleinek a szakszolgáltatók teremtsék meg a lehetőséget a rendszeres konzultációra!
- Erősítse az együttműködést az óvodai nevelést segítő intézmények és a családok között!

- Ösztönözze a tehetséges gyermekek szüleit a gazdagító programokban való részvételre és a kibontakoztatást elősegítő támogató magatartásra!
- Építsen az kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szüleinek segítségére, kompetenciájára, alakítson ki szoros, folyamatos együttműködést, segítse elő a szülő és szakszolgáltató konzultációját!
- Alakítsa a többségi szülők segítő magatartását, hozzáállását!
- Vegye figyelembe a hallássérült szülőknél a jeltolmács jelenlétét, mindig tartsa szem előtt, hogy a nevelésben a szülő a partner és nem a segítő!
- Segítse elő a magyar nyelvet nem beszélő szülőkkel való eredményes kommunikációt!

Óvodavezető feladatai:

- Biztosítson lehetőséget a szülőknek az óvodai program megismeréséhez!
- Ismertesse és tartassa be a házirendet!
- Készítse elő, szervezze meg, bonyolítsa le a nyitott napokat, az óvodai beiratkozást, a „0” szülői értekezletet!
- Kísérje figyelemmel, koordinálja, ellenőrizze az óvoda-család együttműködését!
- Szülői kezdeményezésre adjon lehetőséget bizalmas beszélgetésre, az óvodai étellel kapcsolatos visszajelzésekre, előre megbeszélt időpontban!
- Tájékoztassa az óvodába készülő gyermekek szüleit óvodánk programjáról, sajátosságairól!
- Adjon tájékoztatást az igényelhető támogatásokról!
- Rendszeres időközönként vegyen részt a szülők elégedettségének felmérésében, a kapott válaszokat elemezze, értékelje!
- Beiratkozáskor az kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szüleit tájékoztassa részletesen az óvodánkban rendelkezésre álló fejlesztési lehetőségekről!
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn!

Alapelveink:

- Az óvoda kiegészítő, segítő szerepének betöltése.
- Minden szülő tisztelete, megbecsülése, másságának természetes elfogadása, különbözőségének értéként kezelése.

- Kölsönös bizalom, segítségnyújtás.
- A pedagógus irányító szerepe a kapcsolatok alakításában.
- A pozitívumokra való támaszkodás.
- A gyermek jogainak érvényesítése
- Titoktartás érvényesítése.

Az együttműködés formái óvodánkban

<i>Formai megvalósulás</i>	<i>A megvalósulás gyakorisága nevelési évenként</i>
Nyitott napok a leendő gyerekeknek és szüleiknek	1-3 nap
„0” szülői értekezlet	1x
Családlátogatás új gyerekekhez	1x
Játszó délelőtt leendő kiscsoportosoknak	1x
Beszoktatás	szülői igény szerint
Szülői értekezlet csoportonként	2x
Nyílt nap középső csoportban	1x
Nyílt nap nagycsoportban	1x
Fogadó óra az óvónőkkel és a szakszolgáltatókkal	2x, valamint szülői igény szerint
Fogadóóra szakszolgáltatókkal	szülői igény szerint
Fogadóóra óvodavezetővel	szülői igény szerint
Szülői Szervezet értekezlete	2x
Játszó délután (kis és középső csoportban)	1x
Munka délután	1x
Egészség nap	1x
Nyitott rendezvények: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Farsang ▪ Anyák Napja ▪ Zsivaj nap ▪ Ballagás ▪ Vizi-dili nagycsoportosoknak 	1x 1x 1x 1x 1x
Szülői Szervezet részére nyitott ünnep: Karácsony	1x
Sportversenyek nagycsoportosok szüleivel	éves kiírás szerint
Beiratkozás	éves kiírás szerint
Bölcsődei szülői értekezlet	1x
Hétfélig kirándulás	4x

5. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvoda, mint szociális és nevelő funkcióval rendelkező intézmény, sokoldalú kapcsolatot tart fenn társadalmunk intézményrendszerében.

Legfontosabb és legszorosabb kapcsolatunk az óvodás gyermekek családjával van, hiszen az óvodai nevelésünk a családi nevelésre épül, kiegészíti azt.

Élő kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel, amelyek az **óvodába lépés előtt, alatt** és az **óvodai élet után** meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI, FELADATAI

ÓVODÁBA LÉPÉS ELŐTT

Családlátogatás

Célja a gyermekek közvetlen környezetének megismerése, családban elfoglalt helyének felmérése, tájékozódás a család nevelési elveiről, szokásairól.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az első látogatást az óvodába lépés előtt szervezze meg
- Alaposan készüljön fel a találkozásra, és megfelelő empátiával forduljon a gyermek és családja felé
- A családlátogatások alkalmával, mélyítse tovább személyes kapcsolatait a szülőkkel. A látogatások tapasztalatait a gyermek egyéni megfigyelési lapján rögzítse.

Bölcsődei látogatás

Célja a bölcsődében folyó gondozó-nevelőmunka megismerése mellett az óvodánkba készülő gyermekekkel való ismerkedés.

Az óvodapedagógus feladatai

- Kapcsolatfelvétel a bölcsődei dolgozókkal
- A látogatások megszervezése, információ gyűjtése a gyermekekről

Nyitott napok

Célja, hogy a szülők és gyermekeik bepillantást nyerjenek óvodánk életébe, lehetőségük legyen az ismerkedésre, együttjátszásra.

A kapcsolattartás e formájával a bizalom elnyerését és a nyitottságot szeretnénk megvalósítani. Alkalmat adunk a szülőknek arra, hogy megismerjék óvodánkat és a pedagógusokat.

Az óvodapedagógus feladatai

- Nyitott óvodai napok megszervezése, változatos tevékenységek biztosítása, érzelmi kötődés alakítása. Írásos információ az óvodáról (Bemutató levél, Óvodai honlap, plakátok)

„O.” szülői értekezlet

Célja, személyes kapcsolat felvétele a szülőkkel. Óvodánk nevelési rendszerének, házirendünknek bemutatása, információközlés a mindennapi óvodai életéről.

Az óvodapedagógus feladatai

- felkészülés, szervezés, szülők tájékoztatása

ÓVODAI ÉLET ALATT

Családlátogatás

Célja az újonnan érkező gyermekek közvetlen környezetének megismerése, családban elfoglalt helyének felmérése, tájékozódás a család nevelési elveiről, szokásairól.

Az óvodapedagógus feladatai

- Családlátogatások alkalmával, mélyítse tovább személyes kapcsolatait a szülőkkel. A látogatások tapasztalatait a gyermek egyéni megfigyelési lapján rögzítse

Befogadás

Célja a szülőtől való elválás megkönnyítése, a gyermek új környezetével való megismertetése, az óvodai élet megszerettetése.

Az apás – anyás befogadás folyamán a szülők is bővebb betekintést nyernek az óvoda életébe, tapasztalatokat szereznek nevelési rendszerünkről.

A szülők elektronikus formában kapnak tájékoztatást az óvoda Házirendjéről, óvodánk működéséről.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az apás – anyás befogadás feltételeinek megteremtése, a szülők és a csoport felkészítése az új gyermek fogadására

- A módszerek, szokások egyeztetése a pedagógiai asszisztenssel, dajkákkal a minél sikeresebb befogadás érdekében

Szülői értekezlet

Célja a szülők tájékoztatása. Az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő és foglalkoztató legfontosabb témák, feladatok, eredmények problémák megbeszélése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Partnerkapcsolat működtetése. A szülői értekezletek megszervezése, felkészülés az értekezlet vezetésére. A szülők tájékoztatása (nevelési célokról, feladatokról, tevékenységekről, módszerekről, eredményekről), vélemények meghallgatása, javaslataik figyelembevétele
- Igény szerint segítségnyújtás nevelési kérdésekben
- Segítő szakemberek meghívása az értekezletekre (pszichológus, orvos, védőnő, fejlesztő óvodapedagógus, logopédus stb.)

Mindennapi kapcsolat

Célja, folyamatos párbeszéd a gyermek mindennapi életéről, szükségleteiről.

Az óvodapedagógus feladatai

- Beszélgetésre alkalmas hely, idő, légkör megteremtése

Fogadóórák

Célja, tájékoztatás az egyes gyermekek nevelésével, fejlődésével kapcsolatos eredményekről (évente kétszer).

Az óvodapedagógus feladatai

- Időpont egyeztetése, a beszélgetés feltételeinek biztosítása
- Felkészülés a gyermek aktuális fejlettségi szintjéről

Nyílt nap

Célja, hogy a szülők betekintést nyerhessenek napi óvodai életünkbe. Tapasztalatot szerezhessenek gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, képességeiről és az óvodai élet szokásairól, tevékenységi rendszeréről.

Az óvodapedagógus feladatai

- A szülők fogadásával kapcsolatos feltételek megteremtése, a csoport felkészítése, a tapasztalatok megbeszélése a szülőkkel

Közös programok

Célja, az óvodapedagógusok, szülők és gyermekek kapcsolatának mélyítése, a közösség alakítása, egymás szokásainak, értékrendjének megismerése, szemléletformálás, ötletek nyújtása a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Közös programjaink: közös ünnepek, játszó- és munkadélutánok, családi hétvégék, kirándulások, múzeumlátogatások, sportnapok, egészségvédelmi nap.

Az óvodapedagógus feladatai

- A programok megszervezése, feltételek biztosítása, partnerközpontú működés, szülői igények figyelembevétele

Szülői Szervezet

- Munkájával segíti az óvoda és a szülők kapcsolattartásának alakítását
- Képviselet a gyermeki és szülői jogok érvényesülését
- Népszerűsíti és ösztönzi a szülőtársakat a programokon való részvételre
- A közös programok szervezéséhez segítséget nyújt
- Közvetíti a szülők észrevételeit, véleményét, elképzeléseit
- Véleményezési és egyetértési jogát gyakorolja, javaslatot tesz

Bölcsődei gondozónőkkel való kapcsolattartás

Célja a gyermekek elválásának megkönnyítése a nevelés folyamatosságának a biztosításával, a fejlődés nyomon követése, szakmai párbeszéd kialakítása, egymás nevelő munkájának megismerése, közös programok szervezése

Az együttműködés formái: konzultációk a gyermekek fejlődéséről, látogatás óvodai és bölcsődei csoportban

Az óvodapedagógus feladatai

- Egyeztetés a gyermekekről közösen a gondozónőkkel, előre megbeszélte időpontban

Iskolai látogatás a gyerekekkel

Célja a tanítókkal való ismerkedés, az iskolai életbe való betekintés.

Az óvodapedagógus feladatai

- A látogatás megszervezése, a gyermekek felkészítése az iskolai látogatásra

Közös gyermekprogramok az iskolával

Célja, partneri kapcsolat mélyítése az iskolába járó gyermekekkel és a felnőtt közösséggel.

Az óvodapedagógus feladatai

- Egyeztetés a programokról, események megszervezése a tanítókkal közösen

Hospitálás az óvodában

Célja az óvodai életbe való betekintés, partneri kapcsolat működtetése a tanítókkal, kölcsönös együttműködés a sikeres iskolakezdés érdekében.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az óvodalátogatás megszervezése

Óvoda-iskola átmenetet támogató szakmai együttműködés

Célja, egymás szakmai munkájának, az intézmény céljainak, feladatainak, nevelési-oktatási elveinek megismerése közös nevelési értekezleteken, továbbképzéseken, esetmegbeszéléseken. Közös programok alkalmával kapcsolatépítés az óvodapedagógusok és tanítók között.

Az óvodapedagógus feladatai

- A szakmai együttműködés formáinak tervezése, szervezése, felkészülés a programokra

Kapcsolattartás egyéb nevelési, oktatási, szakmai-és szakszolgálati, kulturális intézményekkel

Az óvodai élet alatt a pedagógiai szakmai-és szakszolgálatok (speciális képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok, logopédiai csoport) Egészségügyi Szakszolgálat (orvos, védőnő) a gyermek és ifjúságvédelem intézményei (Bárka Család és Gyermejkölési Központ, Gyámügy, Gyermekek Átmeneti Otthona) a gyermekek nevelését speciális szakismeretükkel segítik.

A közművelődési intézmények (színház, könyvtár, kiállítások) rendezvényeit a gyermekek érdeklődését, életkori sajátosságait figyelembe véve a szülők egyetértésével látogatjuk.

Lehetőségekhez mérten szakmai kapcsolatot alakítunk ki a külföldi magyar óvodákkal.

Az együttműködés hatékonyságának növelése érdekében, rendszeresen tájékozódunk partnereink igényéről és elégedettségéről, interjú és kérdőíves formában.

ÓVODAI ÉLET UTÁN

Iskolai látogatás

Célja a gyermekek iskolai fejlődésnek nyomon követése, a tapasztalatok elemzése, további feladatok meghatározása.

Az óvodapedagógus feladatai

- Látogatás az első osztályosoknál. Konzultáció, kérdőívek eredményeinek értékelése a gyermekek teljesítményéről, tapasztalatok átadása a nevelőtestület tagjainak.
- A levont következtetések figyelembevétele a nevelőmunka tervezése, szervezése során.

Az óvoda - mint a közoktatási rendszer része – sajátos funkciója révén a társadalmi környezettel több kapcsolódási ponttal is rendelkezik.

Óvoda és a család

Óvodai nevelésünk a családi nevelésre építve, elsődlegességét szem előtt tartva, azzal összhangot teremtve kívánja megvalósítani fejlesztési céljait.

A gyermek nevelése a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészítő, segítő szerepet tölt be. A gyermekek harmonikus fejlődésének a feltétele, hogy az együttműködés a kölcsönös bizalom talaján, egyenrangú nevelőtársi viszonyban valósuljon meg. Munkánk során figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait. A segítségnyújtás családokhoz illesztett optimális megoldásaival az intervenciós gyakorlat megvalósítására törekszünk.

6. A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELTÉTELRENDSZERE

6.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK

GYERMEK CSOPORT SZÁMA	PEDAGÓGUSOK	PEDAGÓGIAI MUNKÁT SEGÍTŐK	SZAKSZOLGÁLTATÓK
4	<ul style="list-style-type: none"> • 1 óvodavezető • 8 óvodapedagógus (ebből 1 fő óvodavezető-helyettes) • 1 fejlesztőpedagógus-óvodapedagógus • 0,5 óvodapszichológus	<ul style="list-style-type: none"> • 1 pedagógiai asszisztens • 4 dajka • 1 konyhai kisegítő • 1 óvodatitkár • 1 kertész-karbantartó	<ul style="list-style-type: none"> • szurdopedagógus • logopédus • gyógypedagógus

Cél:

- Az optimális személyi ellátottság biztosítása az óvoda üzemeltetése és szolgáltatásainak céljából.

Óvodapedagógus feladatai:

- A teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek megszervezése óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével
- Összehangolt munka a nem pedagógus dolgozókkal!
- Személyi változások esetén pedagógus munkatársainkat a nevelési programunk fő feladataival azonosuló, minél magasabb szakképesítéssel rendelkező kollegák közül válasszuk meg!
- A szakképesítést nem kötelezően előírt munkakörökre elsősorban szakképzett személyeket alkalmazunk!
- Szükség szerint valósítjuk meg a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek nevelését is!

Alapelveink:

- Egységes összehangolt nevelői szemlélet alakítása.
- Csapatszellemben, befogadó légkörben történő együttműködés.
- Az óvoda erősségeinek fokozása az egyéni erősségekkel.

6.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Cél:

- Korszerű eszközök beszerzése a gyermekek szükségleteinek biztosítása, az egészséges körülmények és munkafeltételek fejlesztése érdekében.
- Épület, udvar, kert berendezés szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, egészségük megőrzését, fejlődését.

Nevelési programunk megvalósításához az alábbi rendelkezésünkre álló helyiségeket, felszereléseket, eszközöket használjuk:

<i>feladat</i>	<i>rendelkezésre álló felszerelések, eszközök</i>
Egészséges életmód alakítása	berendezett csoportszobákban redőny az ablakokon, ventilátorok, légtisztítók, párasítók, HACCP szerinti felszerelések, étkezési és tisztálkodási eszközök, parkos kert csoportonkénti elkülönítésben, kertben játszóházak, ivó-kutak, kézmosók, zuhanyzók, bordásfalak, tornakészletek, tornapadok, egyensúlyozást elősegítő tornaeszközök, labdák, kézi-szerek, tornaszőnyegek, ugrószekrények, ugrógödör, rollerek, kerékpárok, futó kerékpárok, motorok, beépített fa mászóakák és játékszerek, egyensúlyozó gerendák, hinták, függeszkedő-eszközök, Ayres-eszközök, építő-konstruáló játékok, ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök, videokamera, televízió, fényképezőgép, laptop, projektor, Hifi műfüves pálya és eszközök
Érzelmi nevelés és szocializáció	szerep-játékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, bábok, maszkok, ábrázoló eszközök és anyagok, gyermekkönyvek, szakkönyvek, hangszerek, videokamera, televízió, fényképezőgép, laptop, projektor, Hifi
Értelmi fejlesztés	Nagyítók, képek, tablók, társasjátékok, bábok, maszkok, képességfejlesztő játékeszközök, szemléltető eszközök, foglalkoztató füzetek, gyermekkönyvek, szakkönyvek, videokamera, televízió, laptop, projektor, Hifi

Nevelési programunk megvalósítása egyéb fenntartói támogatást nem igényel.

Óvodapedagógus feladatai:

- A közép- és rövid-távú eszközfejlesztési tervünket évenként vizsgáljuk felül!
- Az elhasználódott eszközök folyamatosan cseréljük!
- Törekedjünk esztétikus eszközök beszerzése, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül
- Ésszerűen és takarékosan gazdálkodjunk céljaink elérése érdekében!
- Megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodai munkatársaknak és lehetőséget teremtünk a szülők fogadására!
- A csoportok és a belső szolgáltató részére az eszközellátottságot azonos szinten biztosítjuk!
- Mutassunk példát és neveljünk az eszközök, berendezések megóvására!
- A használt tárgyi felszereléseket a gyermekek számára hozzáférhetővé, biztonságos módon helyezzük el!
- Eszközrendszerünk folyamatos korszerűsítése, ill. fenntartása érdekében találjunk kiegészítő forrásokat az óvoda költségvetéséhez!
- Vegyük igénybe a szülők közreműködését az eszközök beszerzésében, javításában!
- Biztosítsuk a speciális eszközöket az SNI gyermekek részére egyéni sajátosságaiknak megfelelően!

Alapelveink:

- Balesetmentesség az épített és tárgyi környezet alakításában
- Fő feladatainkhoz igazodó eszközök beszerzési elsődlegessége, melyek megnyert pályázatokban való részvétellel (KEOP, TÁMOP) valósult meg
- Célszerűség, tartósság és igényesség az eszközök megválasztásában

6.3. Az óvoda pedagógiai dokumentumai

Intézményszintű:

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Az óvoda pedagógiai programja

Csoportszintű:

- Csoportnapló
- Személyiség lap:
- Egyéni fejlesztési terv
- Egyéni mérőlap

Fejlesztőpedagógus napló

Pszichológus napló

1.Csoportnapló

- A pedagógiai program alapján a nevelőmunka folyamatának és a tanítási tartalomnak megtervezésére, értékelésére szolgál. Tartalmazza a gyermekek fejlődését nyomon követő mérő rendszert is.

2. Személyiség lap

- A gyermekek fejlődésének, nyomon követésének, fejlesztésének területeit meghatározza, valamint az értékeléseket, megállapítások, méréseket, javaslatokat, intézkedéseket, szülőkkel való kapcsolattartás dokumentumait tartalmazza
- a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza: anamnézist, testi, mozgás, érzelmi, erkölcsi, szociális, értelmi, beszéd, fejlődésével kapcsolatos megfigyeléseket, méréseket, egyéni tehetség szűrést, készségek és képességek fejlődésének kimutatását az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően.
- egyéni fejlesztési terv
- szakvélemények

Fejlesztőpedagógus napló

- napló
- egyéni haladási napló

Pszichológus napló:

- napló
- egyéni haladási napló

7. PEDAGÓGIAI PROGRAM EREDMÉNYESSÉGÉNEK A VIZSGÁLATA

A megtervezett célok eléréséhez szükséges a fejlesztő folyamat eredményességének mérése, ellenőrzése, értékelése, a gyermek környezetének, fejlődési jellemzőinek, valamint az óvodapedagógus hatékonyságának nyomon követése.

A nevelőmunkánk ellenőrzésének, mérésének, értékelésének célja:

- Óvodánk pedagógiai programjában megfogalmazott célok, alapelvek összevetése a tényleges nevelési gyakorlattal.
- Az elért eredmények, erősségek visszaigazolása, a feltárt hiányosságokra, problémákra megoldási javaslatok keresése.
- Nevelőtestületünk szakmai szintjének, módszertani kultúrájának fejlesztése az egyének szakmai fejlődésének biztosítása

Programunk eredményességének vizsgálatára elsősorban a nevelő testület hivatott.

A mérések, ellenőrzések, értékelése területeit, gyakoriságát, módszereit az intézményi éves munkaterv tartalmazza.

8. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A KŐBÁNYAI ZSIVAJ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAM

ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE:

2019. szeptember 1 - visszavonásig.

A MÓDOSÍTÁS INDOKAI: Jogszabályi változás

Fenntartó által meghatározott feladatváltozás

A nevelőtestület 2/3 többségi indítványára a felülvizsgálat során felmerült indokok alapján

A sikeres innováció eredményeinek beépítése

A KŐBÁNYAI ZSIVAJ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA:

A PROGRAM MEGTALÁLHATÓ: Az óvodavezető irodájában

Minden csoportban

A könyvtárban

Közoktatási Információs Iroda honlapján

Az óvoda honlapján

9. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A KÖBÁNYAI ZSIVAJ PEDAGÓGIAI PROGRAMOT

Véleményezte:

A Szülői Szervezet képviselője

2019. június 19.

Szülői Szervezet Elnöke

A Pedagógiai Program módosítása többletkötelezettséget nem igényel a fenntartó részéről.

Egyetértését nyilvánította:

A fenntartó részéről

2019. június 28.

PH.

.....

Polgármester

Elfogadta:

A nevelőtestület képviselőjén

2019. június 13.

Óvodavezető-helyettes

Jóváhagyta:

2019. június 13.

Óvodavezető

Pedagógiai Program Köbányai Zsivaj Óvoda | 1105 Budapest Zsivaj u. 1-3

A legitimációs eljárás alátámasztását igazoló dokumentumok:

1. A Szülői Szervezet véleményét bemutató 90/1/2019. iktatószámú jegyzőkönyv
2. A Fenntartói döntés a Zsivaj Óvoda Pedagógiai Program jóváhagyásának egyetértéséről számú határozata, kelte: 2019.06.28. intézményi iktatószáma: 88/1/2019
3. A nevelőtestület döntéséről készült jegyzőkönyv, mely a 89/1/2019. számú határozatával elfogadta a módosított Kőbányai Zsivaj Óvoda Pedagógiai Programot, iktatószáma: 89/1/2019

Budapest, 2019. május 30.

Babics Attiláné
Óvodavezető

Babics Attiláné
Óvodavezető Úrnő részére

Kőbányai Zsivaj Óvoda

Budapest
Zsivaj utca 1-3.
1105

Tárgy: egyetértési jog gyakorlása
Iktatószám: KCO/486-2/2019
Ügyintéző: Csésznokné Kónya Erzsébet
Telefon: 06 1 4338 144
E-mail: Csésznoke@kobanya.hu

Tisztelt Óvodavezető Úrnő!

A Kőbányai Zsivaj Óvoda helyi pedagógiai programját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdésben meghatározottak szerint megvizsgáltam.

A dokumentum nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek hatálybalépésével a fenntartóra többletkötelezettség hárul, ezért az egyetértési jog gyakorlásának feltételei nem állnak fenn.

Kérem a tájékoztatásom szíves elfogadását.

Budapest, 2019. június 28.

Üdvözlettel,

D. Kovács Róbert Antal

Kőbányai
Zsivaj Óvoda
1105 Budapest, Zsivaj u. 1-3.
adószám: 16909678-2-42
Tel.: 262-0837
e-mail: postmaster@zsivajovoda.t-online.hu
<http://zsivajovi.webnode.hu/>

Ikt.sz.: 90/1/2019.

JEGYZŐKÖNYV

Készült: A Kőbányai Zsivaj Óvoda Szülői Szervezetének értekezletén az óvoda nevelőtestületi szobájában

Az értekezlet időpontja: 2019.06.19. 16,30 óra

Tárgy: Pedagógiai Program véleményezése

Jelen vannak:

Az óvoda Szülői Szervezetének tagjai- a jelenléti ív mellékelve

Napirendi pontok:

1. Pedagógiai Program megbeszélése, véleményezése

Babics Attiláné óvodavezető köszönti a megjelenteket és megnyitja az értekezletet. Megállapítja, hogy a Szülői Szervezet értekezletén részt vevők köre 12 fővel határozatképes.

1.1. Az Egészségközpontú Pedagógiai Program ismertetése

Az óvoda vezetője röviden összefoglalja a Pedagógiai Program módosításait. A dokumentum munkapéldányát a szülők részéről mindenki megismerte, a javaslatok bozópítésre kerültek.

1.2. A Pedagógiai Program elfogadása

Határozathozatal:

A Kőbányai Zsivaj Óvoda Szülői Szervezete 12 egyhangú igen, 0 tartózkodás0 és 0 nem szavazattal a Pedagógiai Programot elfogadta.

Babics Attiláné megköszöni a megjelent szülők munkáját, s az értekezletet 17.30-kor bezárja.

Budapest, 2019.06.19.

Babics Attiláné
Óvodavezető

Hiányzó: 0 fő
Az értekezletet vezeti: Babics Attiláné
Jegyzőkönyvvezető: Weber Zsolné

Naptrendi pontok:

1. A Pedagógiai Program elfogadása

Babics Attiláné óvodavezető köszönti a megjelenteket és megnyitja az értekezletet.
Megállapítja, hogy a nevelőtestületi értekezleten részt vevők köre 11 fővel határozatképes.

1.1. A Pedagógiai Program ismertetése

Babics Attiláné összefoglalja a **Pedagógiai Program** módosításának folyamatát, melyben a nevelőtestület minden tagja részt vett. A Pedagógiai Program egyes fejezeteit terv szerinti felosztásban a kollegák összevetették a Köznevelési Törvénnyel valamint az Óvodai nevelés Országos Alapprogramjával. Javaslatot tettek a megváltozott törvényhez és az alapprogramhoz igazított módosításokra. A javaslatokat a nevelőtestület megvitatta, kiegészítette, módosította, s az egyes fejezetek koherenciáját megvizsgálta.
Az óvodavezető kéri a nevelőtestületi tagokat a Pedagógiai Program elfogadására.

1.2. A Pedagógiai Program elfogadása

Határozat:

A nevelőtestületi értekezleten résztvevők 11 igen szavazattal, 0 ellenszavazattal, 0 tartózkodással elfogadják a Kőbányai Zsivaj Óvoda Egészségközpontú Pedagógiai Programját.

Babics Attiláné óvodavezető az értekezlet vezetője megköszöni a pedagógusok munkáját, és az értekezletet 12.00 órakor bezárja.

Budapest, 2019.06.13.

Weber Zsolné
Weber Zsolné
jegyzőkönyvvezető

Babics Attiláné
Babics Attiláné
óvodavezető

Kőbányai
Zsivaj Óvoda
1105 Budapest, Zsivaj u. 1-3.
adószám: 16909678-2-42
Tel.: 262-0837
e-mail: postmaster@zsivajovoda.t-online.hu
<http://zsivajovi.webnode.hu>

Ikt.sz.: 89/1/2019

JEGYZŐKÖNYV

Készült: A Kőbányai Zsivaj Óvoda neveléstudületi értekezletén, 2019. június 13-án.

Tárgy: Pedagógiai Program elfogadása

Az ülés kezdetének időpontja: 8.00 óra

Jelen vannak: 11 fő

Név	Aláírás
Bobics Attiláné	
Csákiné Tóth Il dikó	
Csibekné Malik Tünde	
Györi Krisztina	
Fridez Bettina	
Fekete Anna Julianna	
Myszóglod Izabella Blanka	
Simon Alexandra	
Szabóné Galambos Réka	
Tóthné Horváth Tímea	
Vámosi Edit	

Köbányai
Zsivaj Óvoda
1105 Budapest, Zsivaj u. 1-3.
adószám: 16909678-2-42
Tel.: 262-0837
e-mail: postmaster@zsivajovoda.t-online.hu
<http://zsivajovl.webnode.hu/>

Ikt.sz.: 90/1/2019.

JEGYZŐKÖNYV

Készült: A Köbányai Zsivaj Óvoda Szülői Szervezetének értekezletén az óvoda neveléstudományi szobájában

Az értekezlet időpontja: 2019.06.19. 16,30 óra

Tárgy: Pedagógiai Program véleményezése

Jelen vannak:

Az óvoda Szülői Szervezetének tagjai- a jelenléti ív mellékelve

Napirendi pontok:

1. Pedagógiai Program megbeszélése, véleményezése

Babics Attiláné óvodavezető köszönti a megjelenteket és megnyitja az értekezletet. Megállapítja, hogy a Szülői Szervezet értekezletén részt vevők köre 12 fővel határozatképes.

1.1. Az Egészségközpontú Pedagógiai Program ismertetése

Az óvoda vezetője röviden összefoglalja a Pedagógiai Program módosításait. A dokumentum munkapéldányát a szülők részéről mindenki megismerte, a javaslatok beépítésre kerültek.

1.2. A Pedagógiai Program elfogadása

Határozatközzétel:

A Köbányai Zsivaj Óvoda Szülői Szervezete 12 egyhangú igen, 0 tartózkodás és 0 nem szavazattal a Pedagógiai Programot elfogadta.

Babics Attiláné megköszöni a megjelent szülők munkáját, s az értekezletet 17.30-kor bezárja.

Budapest, 2019.06.19.

Babics Attiláné
Óvodavezető

	<p style="text-align: center;"> Kőbányai Zsivaj Óvoda 1105 Budapest, Zsivaj u. 1-3. adószám: 16909678-2-42 Tel.: 262-0837 e-mail: zsivajovi@enternet.hu www.zsivajovi.hu </p>
---	--

SZÜLŐI SZERVEZET JELENLÉTI ÍV
2019. június 19. 16.30.

	név	alíráás
1.	Gémesi Krisztina	<i>Gémesi Krisztina</i>
2.	Corbai Mónika	<i>Corbai M</i>
3.	Árvai Krisztina	<i>Árvai K</i>
4.	Pluzsik Gábor Ferenc	<i>Pluzsik G.F.</i>
5.	Nguyen Thanh Nikolett	<i>NTN</i>
6.	Szilágyi Réka	<i>Szilágyi R</i>
7.	Bertók Krisztina	<i>Bertók Krisztina</i>
8.	Rab Ágnes	<i>Rab Ágnes</i>
9.	Riedl Zsuzsanna	<i>Riedl Zsuzsanna</i>
10.	Végh-Oláh Livia	<i>Végh-Oláh Livia</i>
11.	Riedl István	<i>Riedl István</i>
12.	Gudmann Judit	<i>Gudmann Judit</i>

**Kőbányai
Zsivaj Óvoda**
1105 Budapest, Zsivaj u. 1-3.
adószám: 16909678-2-42
Tel.: 262-0837
e-mail: postmaster@zsivajovoda.t-online.hu
<http://zsivajovi.webnode.hu/>

Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Polgármesteri Hivatal

Iktatószám: 88/1/2019

D. Kovács Róbert Antal
Polgármester
részére

Tárgy: Pedagógiai Program módosítása

Tisztelt Polgármester Úr!

A Kormány 137/2018. (VII.25.) kormányrendelete módosította az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját. A jogszabály módosítás indokoltá tette a Kőbányai Zsivaj Óvoda Pedagógiai Programjának felülvizsgálatát, módosítását.

A kormányrendeletben előírt tartalmak beépítésre kerültek, melynek megvalósítására a fenntartót többletkötelezettséggel továbbra sem terheli.

Tisztelt Polgármester Úr!

Kérem egyetértését, a Kőbányai Zsivaj Óvoda Pedagógiai Programjának elfogadásához.

Budapest, 2019. május 27.

Köszönettel:

Babics Attiláné
óvodavezető

